НЕЗАВИСИМ НАЦИОНАЛЕН СЕДМИЧНИК

НОВА ЗОРА®

www.novazora.net

www.zora-news.com

Г.С. Раковски: Любовта към Отечеството превъзходи сичките световни добрини

ВТОРНИК, 8 ДЕКЕМВРИ 2020 г. ЦЕНА 1 ЛВ. СОФИЯ ГОДИНА XXV (XXXI) БРОЙ 49

ЧЕТИВО ЗА ТРЕЗВИ МАХМУРЛИИ И УМНИ ПРОФЕСОРИ

Или какво решение на спора между България и Северна Македония предлага един белгийски историк и езиковед

Борис ДАНКОВ

Става дума за същия този фламандец, български зет и собственик на къща в Пернишко, проф. Раймонд Детрез, който от доста време насам ни обясняваше какви *„махмурлии"* сме били ние, българите, по отношение на Македония. **А то комай вече дойде време наистина да изтрезнеем** - не само по отношение на надъханите македонисти от Скопие, но и спрямо неолиберални идеологически мантри, **чрез които негова милост и неговите западноевропейски съмишленици, се опитват да ни мангелосват и великодушно да ни** *„цивилизоват"*, **според техните си политически, културологически и всякакви други геополитически домогвания и интереси.**

Не сме знаели, че сме българи?

Може би поради тази именно причина (или причини), г-н професорът от Гентския университет, в своето съвсем *„прясно"* интервю за Дойче веле, **се е захванал надълго и нашироко да обяснява** *„тънкостите"* на т.нар. *„македонски въпрос"*. И не само на него, но и на куп други въпроси. Така в *„преднационалната епоха"*, **докъм края на XVIII и началото на XIX век, според него, нашите предци не били осъзнавали, че принадлежат към… българския етнос.** Те, подобно на останалите балкански народи в Османската империя, (с изключение на мюсюлманите - бел.моя), **се считали** *„преди всичко за християни"*. **И нищо повече.**

А колкото до българската и т.нар. *„македонска национална идентичност"*, **Раймонд Детрез** отбелязва, че те определено си приличат.

На стр. 2

Неочакван срив или очаквана реформация?

Проф. Орлин ЗАГОРОВ

Един от анализаторите през годините на прехода, студент в началото му, Тони Николов, в есето си *„89-а и надеждите ни"*, сякаш ни въвежда в темата *„За еуфорията и мечтите на моето поколение спрямо вълнението, но и скепцизма на по-възрастните, преживели попарените надежди на предишни разочарования"*. Цитира британския историк **Тимоти Гартън Аш, който нарича 89-а** *„Annus mirabilis"*, *„Година на чудесата"* и изковава едно хибридно словосъчетание *„рефолюции"*, **за да изясни спецификата на тогавашните** *„нежни революции"* **в Източна Европа – реформи отгоре, предизвикани от натиска за революции отдолу.** По-нататък **Николов продължава:** *„Когато европейската идея отдавна не е в „медения си месец" и логично идва времето на питания като това: наивни ли бяхме през 89-а? И глупави ли бяхме тогава?"* **Размишлявайки по темата, авторът продължава с изясняване на интересуващите ни отговори:** *„Защо преходът към демокрация се оказа така болезнен и кои бяха основните му грешки? Бяхме ли в края на 89-а наивни мечтатели, въобразили си като съвсем близък края на историята в „обетованата земя" на либералната демокрация? И откъде идва днешното ни усещане за посегателство върху постижения, които смятахме за необратими?"… „Сиреч, дали след криволиците на прехода не ни грози опасността да се озовем на „по-лошото място"*. (**Николов**, Т. *„89-а и надеждите ни"*, сп. *„Култура"*, март 2019, с. 1,3).

У нас през целия период на т.нар *„преход"*, сме свидетели на многобройни не само различни, но и противоречиви

опити за дефиниции на феномена „преход".

Според едни той е *„лицемерие и егоизъм"* (**Николай Шопов**), според **проф. Йордан Йотов** *„Контрареволюция"*, *„Вратите на Второто робство"* (**Минчо Минчев**), *„Обезкостяване на България"* (**Валентин Георгиев**), *„Мечтаното и толкова кресливо викано по митингите европейско бъдеще е банално настояще"* (**Панко Анчев**), *„Мазохизъм"* (**Валентин Караманчев**) и др. **Някои от** *„първоапостолите"* **на началните стъпки, според логиката на настъпващото разложение, дори не можаха да се научат да произнесат неговото истинско наименование и докрай говореха за** *„риформи"* **вместо** *„реформи"* (**Д. Луджев**).

Устойчивата тенденция в задълбочаването на отрицателните оценки на резултатите от прехода сред все по-широки кръгове от населението на страната, се изразява чрез все по-честото поставяне на множество въпроси: **може ли да се определи като цел на живота, когато историческото движение е в посока, обратна на човешкото добруване; какъв преход от тоталитаризъм към демокрация е постоянно нарастващата престъпност, застрашената и почти унищожена сигурност на живота, честта и имота на гражданите;** непрекъснато разширяващата се **бездна между бедността и богатството;** постепенното **заменяне на властта на народа** (демокрация) **с властта на олигархията,** която узурпира всички етажи на социалното управление; **безпардонното пренебрегване на народната воля? Все по-често се повтаря, че всичко това е резултат от намесата на световния капитал, който открито се противопоставя на идеята за националната държава и се поощряват нейното разпадане на етнически и религиозни, локални културни образци, които вместо да служат на многообразието на националната култура, се използват за противопоставяне на техните носители, обособявайки ги чрез възраждане на племенното съзнание.**

След 30 години „преход"

един талантлив анализатор успява по великолепен начин да формулира типичните антиномии на този драматичен период от най-новата българска история. **Изкушавам се да приложа тук някои от тях:**

Не искахме да бъдем република на СССР, за да станем щат на САЩ;

На стр. 2

ISSN 1310-8492

49

ЧЕТИВО ЗА ТРЕЗВИ МАХМУРЛИИ И УМНИ ПРОФЕСОРИ

От стр. 1

Приликата била в това, че *в „преднационалния период"* и едните, и другите са се смятали за... християни. Различавали се само по **простонародната реч, а иначе техните** *„елити"* използвали *„преобладаващо"* **гръцки език,** затова всички балкански християни били едва ли не някаква **хомогенна маса.** Може би нещо като прословутите *„балканци"*, както ги определят съвременните неоосманисти и западните неолиберални османофили.

Конкретно за българската нация тя била започнала да се *„образува"* **след 30-те години на XIX век**. Апропо, според **французина Бернар Лори,** това било станало **след 1824 г.** и появата на *„Рибния буквар"* **на д-р Петър Берон.** Да се надяваме, че **г-н Детрез** не е зачеркнал *„националиста"* **Паисий Хилендарски, подобно на своя френски колега или пък да го е обявил за… македонец.**

Кой как чете П. Р. Славейков

А сега за т.нар. *„македонска национална идентичност"* (идентитет, според скопския лексикон). За първите прояви на *„нещо като македонска национална идеология"* ни бил **информирал Петко Славейков в** *„една статия във в. „Македония"*. По-точно - в уводната статия на в. *„Македония"* **от 18 януари 1871 г.**, озаглавена *„Македонскийт въпрос"*. Историкът **Р. Детрез** обаче силно си е изкривил душата, тъй като **в тази статия никъде не става дума за** *„нещо като национална идеология"*. Известният български възрожденец съобщава за **проявите на местнически, локален патриотизъм на** *„некои от македонските наши братя"*, **като предупреждава, че** *„дробенето на езикът в училищата на всякакви наречия"* **крие опасност от** *„разкъсване на неустроенийт наш народ"*. **Нещо повече, П. Р. Славейков**, в тези прояви на локален патриотизъм, **още тогава съзира кълновете на станалата пословична** (до неотдавна, че и досега) *„антиквизация"* **и злободневна** (досега и сега) **ксенофобия** - *„бугари татари"* и т.н.; **предупреждава за опасността от** *„външни посегнувания"* **върху единството на българския народ: от юг - на гърци и от север (на сърби).** В края на своята статия Славейков заключава, че *„нема причини да ся делим и не требва да са делим, ако обичаме народа си и неговото добро"*. Прочее, в тази своя статия **той за пръв път назовава тези** *„некои"* **локални патриоти -** *„македонисти"* и *„изважда на пазар"* **понятието** *„македонски въпрос"*.

Проф. Раймонд Детрез

Македонска национална идеология ли?

Иначе въпросната статия, чрез логически фалшификации, отдавна е пуснала в обръщение от скопските историчари. В *„Македонска енциклопедия"* **от 2009 г.** самият **Славейков е обявен за** *„най-активният деец… особено във връзка с Македония, македонския език и македонските национални прояви"*, с. 1376. Видно е обаче, че **дори и ентусиазираните македонисти от Скопие не са посмели да припишат на Славейков, че е регистрирал появата на някаква** *„македонска национална идеология"*. Това *„откритие"* принадлежи изцяло на **г-н Раймонд Детрез.**

Колкото до сочените от белгиеца, едва ли не като пример за изкристализирало македонско национално съзнание, в края на XIX век **Георги Пулевски и Кръсте Мисирков,** добре известно е, че **и двамата са** *„редували"* **своята национална принадлежност според случая.** Може би именно затова **македонистите наблягат най-много на онези черти от своята национална идентичност, по които** *„всъщност имат най-много общо - българите"*. Тук вече **г-н Детрез** е абсолютно прав.

Езиковедски и политически пируети

Но не и по-нататък, където **професорът започва да прави най-различни езиковедски и политически пируети, само и само, за да докаже на всяка цена своите политически внушения**. Изграждането на т.нар. *„македонска нация"* било завършило *„чак след Втората световна война, когато „македонските националисти" били разполагали с всички необходими за това средства: училища, медии, полиция, армия и учени, които съставят национален книжовен език и официална версия на националната история"*. **Господинът не смята за необходимо да обяснява** откъде и как са се пръкнали въпросните *„македонски националисти"*, при положение, че **в кралска Югославия до войната вилнее патологичен сърбомански шовинизъм.**

Как се прави нация и книжовен език

Истината е, че отглеждането на *„македонската нация"* **след 1945 г. до 1990 г. е осъществено върху основата на доктринерската резолюция на Коминтерна от 1934 г., чрез тоталитарната титовистка пропаганда, съчетала сталинистките възгледи по националния въпрос с догмите на великосръбския шовинизъм.** Що се отнася до инструментариума, който посочва **Детрез** като средство за *„правене"* на отделна нация, на него би завидял дори и самият **Йосиф Висарионович.** Все пак да припомним на известния белгийски историк и лингвист, че т.нар. **македонски език спешно е** *„кодифициран"* **по нареждане на Йосип Броз Тито, с решение на т.нар. Народно събрание АСНОМ, върху основата на велешкия, прилепския и битолския (всичките български) диалекти и сръбската азбука вуковица**. В продължение на десетилетия този *„книжовен език"* **систематично е прочистван от** *„българизми"*, **които тотално са замествани със сръбска и друга лексика**. Е да, лексиката е без значение, **след като вече е създаден езикът,** но неговата *„канава"* е непроменена, нали?...

Що е то славянски диалект?

Съвсем вярно лингвистът **Детрез забелязва, че в България и Македония; още - в Гръцка Македония и Тракия, в Нишко и Косово съществували** *„славянски диалекти"*, **които в миналото имали…** *„общ континиум"*. **Пак в миналото тези диалекти обикновено били наричани** *„български"*, но *„някои езиковеди"* **в Македония наричали местните** диалекти *„македоно-български"* и *„македонски"*. **Вече в югославска Македония названието** *„български"* **се смятало за** *„неадекватно"*, затова пак *„някои езиковеди"* започнали да наричат тези диалекти *„балканославянски"*. **А г-н Детрез пък е възприел да ги нарича с по-общото понятие** *„славянски"*, само и само, за да не са... български по примера на *"някои"* (македонски) *„езиковеди"*.

Нещо като две… в едно

Самият **проф. Детрез**, като изтъкнат езиковед, **би трябвало да знае, че тези диалекти имат не само различни** *„граматически черти"* **от диалектите на останалите славянски езици, но също така, че очертават един аналитичен строеж, който е специфичен само за българския език - в него липсват падежи, има членна форма и сложна система от глаголни времена.** Разбира се, **за известния учен това е без значение, след като той е решил на всяка цена да докаже своята теза.**

Като се опира на въпросния *„континиум"* **г-н Детрез внушава, че съвсем естествено било, върху него да възникнат два различни книжовни езика.** Да, това е така, но *„да възникнат"*, **а не един нов книжовен език** *„да бъде създаден"* **и отглеждан с политически и административни декрети и указания, включително на Милован Джилас, или на** *„съветски другари"*, какъвто е случаят с *„македонският език"*. Иначе основата, диалектите са - *„славянски"*, **по-точно български**, нали така проф. Детрез?...

И тук вече уважаемият професор се захваща да обясни как се прави книжовен език. Според него това е **много просто, след като са налице нужните диалекти и споменатият вече инструментариум на държавата: училища, медии, полиция, армия и учени. Правото на книжовен език било елементарен политически акт на въпросната държава.** Тя именно **възлагала** на някой езиковед или комисия, **да изфабрикуват езика, неговите фонетични, граматични и лексикални правила. Просветното министерство налагало тези правила със силата на закон и ето ти тебе - книжовен език.** Всички книжовни езици по света били създадени така, включително и българският.

Ако професорът поне беше надзърнал

в историята на българския книжовен език, може би щеше да забележи, че това не е така; че **нашият книжовен език е възникнал от началото на XIX век до Освобождението, без намесата на споменатия инструментариум. Нито османската държава, нито турските заптиета и дервиши, че и гръцките фанариоти, няма как да са се грижили за появата на българския книжовен език.** Тъкмо напротив и обратно, затова **той е резултат от дейността на нашите български, че дори и македонски книжовници и журналисти, просветители.** Обаче съвсем очевидно г-н професорът е запознат по-добре с историята на т.нар. *„македонски език"*, отколкото на изконния български. И това разсъблича до голо неговите

Щедри съвети и поучения

Опиянен от своите лингвистични и други *„открития"*, г-н **професорът започва да раздава ум и разум, щедри съвети и поучения.** Досежно спора **между България и Северна Македония** *„кой крив, кой прав, нямало никакво значение"*. **Не бивало историците да обслужват политиците, нито пък те да налагат на обществото определени научни разбирания и възгледи, след като ставало дума за... международни отношения.** Не трябвало да се *„историзират"* (не истеризират!) **излишно проблемите. Не бивало да се допуска спор за Кирил и Методий, понеже така или иначе те били византийци.** Същото важало и за **Самуил, който бил владетел на едно** *„хлабаво и ефимерно царство"* **- все едно българско или македонско** (?!) Още повече, че **в него живеели повече сърби, албанци, гърци и власи, отколкото българи, а ако имало македонци, те били** *„нищожно количество"*. Чунким е имало някакво значение, ако **Северна Македония признае българския произход на Гоце Делчев, а България да приеме, че той е македонски герой!** То било нещо като **Аржентина да смята Че Гевара за свой сънародник,** а Куба - за кубински революционер…

Борисов и Заев да пленснат и да се прегърнат

Борисов и Заев да пленснат и се прегърнат?

И тъй като **Б. Борисов бил политик** от типа *„по-nosens"*, сиреч **делови и разумен** (Ау! Бау!), **щяло да бъде жалко той да стане заложник на** *„патриотарски партийки"* **с доста ограничен електорат за някакви си там** *„хипотетични национални интереси"* и *„исторически илюзии"*. **Много по-добре щяло да бъде българите и македонците да си пият заедно** *„жолтата рâкия"* **и сливенската перла; да оставят настрани разните му там национални светини и кошунства; да забравят за миналото; да заложат на** *„бодрия национален нихилизъм"*. **Като пример за подражание** белгийският професор посочва как **в емблематичното кралство фламандци, валонци и немци си живуркат идилично.** С една дума - нещо като кеф по ориентални…

Вълкът сит и агнето цяло

Е, вярно, в Северна Македония имало език на омразата, но такъв съществувал и в България. С една дума - вълкът сит и агнето цяло, **затова най-добре щяло да бъде управниците от двете страни да пленснат и да се прегърнат, а България да даде зелена улица на Македония за ЕС.**

То хубаво - по български, а убаво - по македонски, което си е все тая. Но господин професоре, като раздаваш тези щедри акъли, дали вдяваш, че **едно е да се возиш изтрезнял от махмурлука в балканска талига и съвсем друго - да скачаш и тичаш след белгийска каляска? Но и за това не иде реч… Значи, да си забравим ние историята, да препикаем националните си светини и да се правим на разсеяни, сиреч да я караме по европейски! Е, не - благодаря, както се казва на български, а благодàрам - на македонски.**

Неочакван срив или очаквана реформация?

От стр. 1

Отхвърлихме член първи от Конституцията, който определяше ръководната роля на партията, за да приемем, че ръководната роля е на олигархията, едрите капиталисти и на всички, които имат пари, много пари;

Отказахме се от планового стопанство… и днес пазарната икономика наложи да внасяме от чужбина мултинационалните компании, наложили своя монопол;

Върнахме си земята и частната собственост, за да унищожим селското стопанство и да закрием работещите предприятия;

Отрекохме държавната собственост и повярвахме в частната инициатива и работим от ранна утрин до късен здрач на по две-три места, за да нахраним децата си;

Отрекохме панелките, за да реституираме всичко, което може да се реституира. Застроихме всяко зелено парченце земя в градовете. Разграбихме парковете, унищожихме детските площадки;

Отказахме се от *„комунистическите придобивки"* **и днес работодателите ни третират като роби, нарушавайки Кодекса на труда. Малцина от нас ще доживеят до пенсия, а ако доживеем, мизерията бързо ще ни погуби;**

Отрекохме се от безплатното здравеопазване и образование… и днес мрем като мухи, ако нямаме пари да си платим скъпото лечение. Качествено образование получават тези деца, чиито родители имат финансова възможност да го осигурят;

Премахнахме цензурата, за да наложим икономическата цензура;

Отрекохме идеалите за човешко равенство и братство и един по-добър и хубав живот и ги заменихме за алчност, цинизъм, егоизъм. И по този начин загубихме свободата си. (**Бойчев, Борислав** *„Да загубиш свободата си за 25 години"…* - в-к *„Дума"*, **14 ноември 2014,** с. 12).

Тези антиномии не изчерпват пълния им списък. Много от тях се съдържат в публикациите на видни български учени и писатели от различно време, формулирани по различен начин. Отделянето им и обособяването им като ясно изразени антиномии **има преди всичко политическа стойност.** При добронамереност и искрено желание да ги преодоляваме постепенно, **изтъкването и реализирането** им би имало значение като **предупреждение за евентуални последици от тяхното по-нататъшно задълбочаване.**

Мрачната картина, предизвикана от прехода

през последните тридесет години, **има своите корени в редица вътрешни фактори, които продължават да заемат все по-малко място в анализите на този исторически феномен.** Едва сега, **след 33 години от началото на прехода, шефът на Института за пазарна икономика доц. Красен Станчев поставя въпроса** *„Преходът щеше да е по-добър, ако хората бяха други"*. Това, което твърди той в интервюто на **Анна Сапунова** с него, се отнася в по-малка степен до въпроса, който ни интересува. Въпреки това, посочените *„грешки"*, **както за цялата социалистическа общност начело със СССР, са валидни и за нашата страна** (**Станчев, Кр.** *„Преходът щеше да е по-добър, ако хората бяха други."* – *„Златни години"*, 13 ноември 2020, с. 13). **Задълбочен анализ на причините, довели до необходимостта от по-нататъшно усъвършенстване на социалистическата обществено-икономическа, политическа и духовно-идеологическа система, се съдържа и в Поверителното писмо** *"СЪОБРАЖЕНИЯ – Тезис"* **на Тодор Живков от 18 юни 1985 г. до Михаил Горбачов. Първият партиен и държавен ръководител подчертава в него, че за 45 години след Втората световна война, поради грешки от субективен и обективен характер,** *„новата обществена система не успява да разкрие своите вътрешно присъщи предимства пред капитализма"*. **Живков определя състоянието й като тревожно.** Особено важна е неговата констатация, че *„Реалният социализъм постепенно започва да губи своята привлекателност за европейските и за други комунистически партии. Много от тях се лутат в намирането на верен път, търсят „еврокомунистически", „демократически", „плуралистичен", „пазарен" и т.н. модел на социализма, а по същество се свличат на социалдемократически позиции. С това те губят влиянието си сред работническата класа, а още повече – сред революционно настроената младеж"*. (**Живков, Т.** *„Поверително писмо до Михаил Горбачов"*. Сп. *„Проблеми на културата"*. 74/2017, с. 113-129). **В същия брой на посоченото по-горе списание е публикувана статия от журналистката Петя Паликрушева** под заглавие *„Какво изгубихме с края на социализма"* (с. 133 -140).

В търсене верния отговор разумът

все по-властно настоява човечеството да прогледне за последиците от амбициите на *„Monarchia Universalis"* (**световна монархия**), **която от времето на Карл V през XV век мечтае за една могъща световна олигархия, осъществяваща икономическа, геополитическа и културна експанзия в Новия свят. От средата на XX век САЩ** са обладани от същата налудничава амбиция, вече насочена към **световно господство.** Новата амбиция се налага чрез формулата *„Американска глобална стратегия"*, която съдържа **трите лица на глобалното зло: смърт на националните държави, обезличаване на националната идентичност и ликвидиране на държавния суверенитет на народите, поставени в колониална зависимост, за да бъдат обречени на дълбока пропаст между богатството и бедността като най-ярка проява на социална несправедливост и тотална корупция. На мястото на религията като обединяваща духовна сила в миналото, днес е поставен нейният политически еквивалент – неолибералната идеология. В основата й са политическите и финансовите интереси на едно малцинство от 1%, което разполага с 80% от световното богатство, представена като демокрация. Ф. М. Платнър, например, пише, че това е свят, в който има само един господстващ принцип на политическа легитимация – демокрацията и само една свръхсила – Съединените щати.** (**Платнър, Ф. М.** *„Демократичният момент". - „Спектър"* № 79, 1992.) **Збигнев Бжежински** също подчертава, че **крайната цел на американския глобализъм е** *„позицията на Америка на единствената и фактически първата действителна глобална сила, в която американците виждат предопределена съдба."* (**Бжежински,** Зб. *„Голямата шахматна дъска. Американското превъзходство и неговите геополитически императиви"*. С., 1997, с. 7, 19) **И двамата автори са убедени, че** *„понастоящем тази безпрецедентна американска глобална хегемония е без конкуренция"*. (пак там, с. 38) **Харвардският професор Самуел Хънтингтън е още по-ясен:** *„Един свят, лишен от върховенството на Съединените щати, ще бъде свят с повече насилия и безредици, с по-малко демокрация и икономически растеж. Продължителният международен превес на Съединените щати е основополагащ за благоденствието и сигурността на американците и за бъдещето на свободата, демокрацията, отворената икономика и международния световен ред"*. (По **Бжежински, Зб.** Цит. Съч. С. 85)

Збигнев Бжежински разкрива и връзката между американската глобална стратегия и идеята за единна Европа, която се използва за прикритие пред наивните политици в света. Главната цел на Америка, пише той, **е да се изгради** *„една Европа", основаваща се на френско-германското сътрудничество, една жизнеспособна Европа, свързана със Съединените щати и разширяваща обсега на своята демократична международна система на сътрудничество, от която толкова зависи ефикасното упражняване на американското глобално превъзходство."* (**Бжежински, Зб.** Цит. Съч., с. 85) След разпадането на *„съветския блок"* **осъществяването на тази глобална стратегия има за**

главно препятствие пред себе си националната идеология,

основана на националната идентичност, националният характер, националният дух и националната държава, която гарантира националния суверенитет. Ето защо от самото начало нахлуването на неолибералната идеология в страните от бившия *„източен блок"* бе свързано с **обявяването на националната идея и стремежа към национална идентичност като главна опасност за либералната демокрация. В името на тази** *„демокрация"* **от народите се изисква да се отказват от националната идея, от правото си да отстояват своята национална независимост и суверенитет, своята национална идентичност, своите национални интереси.**

На стр. 4

ВАКСИНИ ЗА СМЕТ?

Петко ПЕТКОВ

Познатата ни от детството приказка *„Сливи за смет“*, бащата на един кандидат за женене тръгнал да му търси булка, предлагайки на момите **необикновено изгодна размяна: сливи срещу донесената от тях смет.** Всички се надпреварвали коя повече смет да донесе, само една донесла една шепа и то събрана от комшийте. **Така дядото разбрал коя мома става за негова снаха.**

Историята с появата на *„китайския“* коронавирус **COVID-19 и търсенето на ваксини и лекарства против него, удивително напомня метода на героя от народната приказка.** С тази разлика, че създателите на чудодейни ваксини и лекарства и фармацевтичните гиганти, които произвеждат, рекламират и продават техните продукти, **ги разменят за много, много пари.** И същевременно проверяват не чистофайничеството на момите, а **акъла на политиците и на изплашените до смърт потенциални и реални пациенти на ковидотделенията.**

В глобалната кампания за раздухване на страх и паника,

чиято единствена цел е да се увеличат печалбите на фирмите, произвеждащи ваксини и лекарства, ортаци на последните се явяват и *„независимите“* **медии, които от сутрин до вечер повтарят като папагали:** *„ковид, ковид“* и *„ваксини, ваксини“*. В такава атмосфера **на преден план излизат самозвани** *„спасители“* **на човечеството**, които по този начин се опитват да удължат оставането си на власт. **И у нас има един такъв** *„спасител“*, който в началото на **коронавирусната епидемия** *„затвори“* **държавата заради няколко заразени и починали, но после се** *„загрижи“* **за икономиката и остави** *„много умно“* **вируса да вилнее цяло лято из страната.** Понеже София се тресеше от протести срещу него и главния прокурор, Борисов скиташе из България с джип, в който като куфари се возеха част от министрите му. Докато се *„срещаше“* и **ръкуваше с народа, премиерът-Слънце успя и да се зарази с коронавирус, след което се самоизолира под карантина.** Тогава започна фейсбук сериалът *„Сам в къщи“*, **в който Борисов громеше своите опоненти, начело с президента Радев, както и** *„лъжливите и срамдливи сайтове“* **с техните** *„вуду измишльотини“*. Едва оправил се от *„короната“*, той **отново яхна джипа,** сподирян от министъра на здравеопазването **проф. Костадин Ангелов и директора на** *„Пирогов“* **проф. Асен Балтов.** И двамата да ги ожали човек, сякаш си нямаха друга работа, та приемаха **безропотно ролите на свидетели на самохвалните демонстрации на своя шеф относно пътното строителство.** Докато по пътищата между болниците и на стълбите пред някои лечебни заведения **беряха душа жертви на коронавируса и на хаоса в здравеопазването, съпартийците и коалиционните партньори на Борисов в парламента сътвориха не един и два скандала.** Било с лобистки поправки в закони, облагодетелстващи автобусните фирми, таксиджиите и фирмите за бързи кредити, било с панаири за предстояща водна криза, която премиерът и министърът на околната среда и водите *„предотвратиха“* **с една прегръдка. Накрая** *„народните избранци“* **бламираха и маньовъра на Борисов с проекта за нова Конституция и свикването на Велико народно събрание.** Докато той се радваше на високия кредитен рейтинг на страната, оповестен от една международна кредитна агенция, тълкувайки го не само като доказателство за финансова стабилност, а и като **покана за нови външни заеми, освен по корупция, България се нареди на първо място в ЕС и света и по смъртност на глава от коронавируса:** 16,18 на 1 милион население. **Дори Босна и Херцеговина** е по-добре от нас по този показател. А тя още не е станала член на ЕС, нали?

На 24.11.2020 г. у нас беше поставен своеобразен

черен рекорд

от 189 починали от коронавируса за едно денонощие. Но и след това картината на епидемията не вдъхва особен оптимизъм: **157 починали на 25 ноември; 141 починали на 26 ноември; 162 починали на 27 ноември и 151 жертви на коронавируса на 28 ноември. На 29 ноември броят на починалите намаля на 69,** а този на новопотвърдените носители беше **1792,** но при направени **4928 PCR-теста.** Докато Китай, с неговите близо 1,5 млрд. жители отчиташе единични случаи на коронавирус и то у хора, дошли от чужбина, а в **83-милионна Турция на 28 ноември оповестиха 177 смъртни случаи от пандемията.** Не знам на какво разчита нашият министър на здравеопазването **проф. Ангелов, като казва:** *„По нищо не се различаваме от другите“*. **Различаваме се и то как! Най-малкото по численост на населението, г-н министър!** И по това, че *„другите“* **не ги управляват с години политически недоразумения и настоящи** *„калинки“*. **Дори в Турция учените обвиняват режима на Сарая в укриване на истинските числа за последствията от ковидепидемията.** И казват, че ако са се публикували истинските данни, днес болниците нямало да бъдат претъпкани и лекарите и медицинските сестри да са на ръба на силите си от изтощение. **Нима в нашето Отечество не е същото?** *„Лъжа и робство на тая пуста земя царуват“*, **пише Ботев преди повече от 150 години. Нещо да се е променило!**

След като **гръмотевичният провал на управляващите за отвличане на общественото внимание чрез** *„фейк“*-а **Велико Народно Събрание и Нова Конституция, Борисов затъркаля темата с ваксините срещу коронавируса, които сме били предплатили.** И щом потеглели тировете, първо на нас щели да доставят ваксините на Pfizer & BioNTech и Moderna. Понеже ги е поръчала **Урсула Фон дер Лайен,** а с нея Борисов санким вечеря и закуска.

Обаче, точно тук някои долавят

„тропота на бедата“

и бият тревожна камбана. Например, печално известният у нас **Ричард Ран,** който заедно с **Роналд Ът и отбор български икономисти, ни подготви разбойническата приватизация. В момента Ричард Ран е президент на Института за глобален икономически растеж и невероятно успешни производства** (Institute for Global Economic Growth and Improbable Success Productions). **На 23 ноември той публикува във вестник** *„Вашингтон таймс“* **статия под стряскащото заглавие** *„Нека войните за ваксини да започнат“*. **Там Ран обяснява просто и ясно, че ваксините не само няма да спрат пандемията на коронавируса, ами може да влошат още повече нещата, ако правителството на Байдън се опита да наложи силово ваксинацията като задължителна.** Проучване на Gallup показало, че **42% от американците не желаят да се ваксинират**. Вероятно, заради страничните ефекти на ваксините, които още не са проучени. А и така наречената *„Фаза 3“*, т.е., **изпитанията върху хора,** е с твърде **ограничен обхват.** Има опасност и да не могат да бъдат задоволени исканията за ваксини, понеже фирмите производителки бързат да ги предложат и на ЕС. **Какъв ще е приоритетът на администрацията на Байдън при това недоверие към ваксините? Ваксиниране на медиците от първата линия, по-възрастните от най-рисковата група, или учениците, студентите и децата от детските градини.** Ричард Ран напомня, че **преди години училищата са изисквали доказателства за ваксинация срещу определени заболявания, за да приемат ученици.** Но задължителното ваксиниране не само щяло да отприщи **корупцията на държавните чиновници и да породи съпротива у гражданите, но и да възроди черния пазар на лекарства.** Затова трябвало да се прилагат *„политики на моркова и тоягата“*.

Нашият премиер уверява, че ваксинирането в България ще е доброволно, но какво ще правим ваксините, които така или иначе сме предплатили? Останаха ли **моркови, или правителството ще развърти сопата?** Или ще отложи парламентарните избори, възползвайки се от пандемията, за чиято **трета вълна предупреждават от СЗО?**

Турците също подхождат твърде предпазливо към ваксините, имайки предвид злополучния си опит от борбата със свинския грип. Според **Арслан Булут,** в разгара на епидемията от свински грип **Турция е внесла 8 млн. дози ваксина, но повечето били хвърлени на боклука, след като Реджеп Тайип Ердоган заявил:** *„Каква ваксина? Аз ваксина-максина нямa да си сложа!“* Въпреки че създателите на ваксината Pfizer, проф.д-р Уур Шахин и проф. Йозлем Тюреджи, са семейна двойка, деца на турски мигранти в Германия, **Турция е внесла 600 000 дози ваксина срещу коронавирус от Южна Корея. А самата Южна Корея си поръча руската ваксина** *„Спутник V“*. **Мурат Емир от Народнорепубликанската партия предупреди:** *„Успяхме да намерим ваксини от Южна Корея, но бяха купени само 600 000 броя. При това положение от двама медицински работници, единият няма да може да се ваксинира.“* (*„Джумхуриет“*/28.11.2020).

Ваксината на Pfizer има огромен недостатък:

трябва да се съхранява при температура от минус 70 градуса по Целзий. И следователно, България ще трябва да купи **подходящи фризери. А коя болница у нас може да си позволи такъв разход?** Ваксината, изготвена от **Университета в Оксфорд, Великобритания,** пък се компрометира чрез **предозиране.** Освен това експерт от Оксфорд, цитиран от **Арслан Булут, е казал:** *„Първо създадохме вируса, после ваксината!“* (*„Йеничагъ“*, 25.11.2020). **Излиза че британските вирусолози от Оксфорд са вкарали коронавирус в тялото на шимпанзе, за да си** *„поиграят“* **с генома му.**

Накрая, **екип учени от Китайската Академия на науките** са публикували статия, в която твърдят, че **вирусът от Ухан не е оригиналът.** За да докажат това, те изследвали **коронавирус с най-малко мутации и установили, че мястото, от което е тръгнала епидемията се намира** *„извън територията на Китай“*. Най-вероятно всичко е започнало от **замърсената вода, която хора и животни пият в Индия. Така вирусът е** на университета *„Джеррахпаша“*, **казва, че ще си постави китайска ваксина, защото й се доверява, това би трябвало да светне нечия лампичка!** При всички ваксини, изпитанията върху хора, т.нар. **Трета фаза**, са повечето нови и в ограничен брой, за да се твърди, че **те са надеждни. Според италианския вирусолог д-р Стефано Монтанари,** предвид на това, че **вирусът мутира бързо и не образува антитела, ваксината няма да послужи за нищо. Обратните твърдения са една пълна и глобална фалшификация, както и ваксините срещу настинка в зимните месеци.** *„Това, което трябва да направите срещу коронавируса, е да засилите своята имунна система“* **– съветва той, напук на някои експерти у нас,** които твърдят, че смъртните случаи от коронавирус се дължат на свръхреакцията на имунната система.

Но, както отбелязва Арслан Булут, светът и Турция се управляват с лъжа и медите, включително турските, **са се превърнали в инструмент на лъжата!** Поради което никой не вярва на обявените от правителството цифри за пораженията от коронавируса. И у нас е така, защото медийните изяви **на Борисов, НОЩ и пиарите на ГЕРБ**, са ни дошли до гуша. Те направо повтарят хипнотичните сеанси на Алф, който се опитваше да **убеди котарака, че не е котарак.** А нашите умници ни уверяват, че живеем все **по-добре, въпреки че стотици на** **ден умират. Не само от коронавируса, а и от хаоса в управлението на кризата.**

Арслан Булут припомня и казаното преди години от професор **Улрих Кайл, директор на формирование по епидемиология към СЗО, което проучва честотата и начина на разпространение на заболяванията:** *„Епидемията от свински грип беше една кампания за всяване на страх, провеждана съвместно с производителите на лекарства с цел увеличаване на техните печалби.“*

Помните ли колко прасета бяха унищожени мърцина у нас заради африканската чума? Ами овцете и козите в Странджа и Сакар? Когато толкова светила предупреждават за **злоупотребите с пандемията от коронавируса, не следваше ли нашият** *„спасител“* **да бъде по-предпазлив с американските ваксини? Да, но както е известно** *„вторият акъл“* **на българина винаги идва късно, а пък този на управляващите ни може да не дойде никога.** И папагалите могат да викат *„ваксини, ваксини“*, **но при нашите политически и медийни папагали** това е и проява на **инстинкт за оцеляване. Предплатили сме си били ваксините, както предплатихме изтребителите дето още не са създадени, и ще си** *„ручаме жабето“*! Но и с ваксините е като с природния газ – **вземай или плащай,** дори да не ти свършат никаква работа.

Турският президент Ердоган смята ислямофобията за по-опасна и по-бързо разпространяваща се от **коронавируса.** Във видеопослание до **Конгреса на мюсюлманската религиозна общност в Америка, той заяви:** *„Тази година бяхме принудени да се борим не само с вируса COVID-19, а и с по-бързо разпространяващата се от него вирус на враждебността към исляма“*. (*„Миллиет“*/28.11.2020). **Дали не съществува и вирус, който причинява човешката глупост? Или глупостта е вродена и ако някой е роден глупав, това е завинаги?**

От стр. 3

Неочакван срив или очаквана реформация?

Озадачаващото в случая е сляпата покорност на управляващия елит в редица постсоциалистически държави. С малки изключения (Русия, Унгария, Сърбия и др.) **Почти всички държавни мъже с изумително старание напълно безкритично припяват на идеологическите внушения на новите си господари от Запад, дори с голяма доза престараване, като обявяват всяка проява на национално достойнство за ксенофобия, шовинизъм, нацизъм и преследват истинските патриоти. Кокошата слепота на самозабрава им пречи да видят как на Запад – Западна Европа и САЩ, расизмът се въздига във висш принцип на тяхната демокрация, под прикритието на** *„националните интереси“*, **които те са дтъжни да защитават в другия свят на света.**

Малцина са хората с будна съвест, които разбират, че историята опровергава внушенията за **бързото изчезване на нациите в наши дни,** че те представляват остатъчно явление. **Историята е категорична: една държава може да бъде разрушена със сила, но нацията – не.** Съвсем очевидно е, че **в бъдеще нацията ще се утвърди като устойчив социокултурен еквивалент на гражданското общество, а националната държава – като фактор за цялостна реализация на социалната справедливост.**

В същото време, в редица страни, включително и в България, политическата кохорта от десетки партии и политически движения не забелязва как всички те, чрез ръководното си тяло, са въвлечени в машината на националното обезличаване. Не случайно навсякъде, **където САЩ, ЕС и НАТО успяват да въвлекат в усилията си политическия елит на дадена страна, този елит без проблемно съумява да създаде в съответната страна, един свят без национална идентичност, без суверенитет и национални идеали.**

Плодовете на този парадокс

чувстваме и ние, българите, вече три десетилетия. Събитията в Грузия, Сърбия, Украйна, Венецуела, напоследък и в Беларус, и в почти всички бивши социалистически страни в **Източна Европа,** по категоричен начин потвърждават **основателността на въпроса: Това краят на света ли е или е краят на една ирационална цивилизация, утвърдена в развитите капиталистически страни от Западна Европа и САЩ, които за да запазят и разпространят своето господващо положение в целия свят, тласкат човечеството към апокалипсис?!**

Не остава място за съмнение, че т.нар. *„преход“* **носи за милионите онеправдани и станали жертви на ненаситната алчност на едно малко малцинство, състоящо се от милиардери от световната финансова олигархия и създадените по техен образ и подобие регионални и местни мутри и мафиоти, лишени от човешко и национално достойснство, от чувство за национални интереси и продажни безродници, готови да разпродадат и разграбят създаваните от поколенията материални и духовни богатства, в името на хуманизма и социална справедливост, за всеки човек.** Тази античовешка и водеща народите към тотална разруха система, предизвиква **разочарование от настоящето и ностал**гия по времето, когато с колективния си съзидателен труд и братска солидарност живееха с чувството за бъдещето, което искаха да завещаят на идните поколения.

Забележително е колко мъдро и разбираемо за страдащите от пороците на капитализма звучат **думите на Папа Франциск I:** *„Осъзнаваме ли, че нещо е объркано, след като се водят толкова много безсмислени войни и актове на насилие и братоубийство пред нашия поглед? Осъзнаваме ли, че нещо е сгрешено, щом на почвата, водата, въздуха и живите твари в нашия свят, тече постоянна заплаха? Осъзнаваме ли, че нещо в този свят е сбъркано, след като има толкова много земеделци без земя, толкова много семейства без домове, толкова много работници без права, толкова много хора, чието достойнство не се зачита?“* (**Папа Франциск I,** *„Трябва да променим системата“* - сп. *„Понеделник“*, 5/6 2015, с 45).

Всъщност

корените на тоталната разруха на духа и дълбоката криза

на съвременната цивилизация, е резултат от историческата несъстоятелност на капитализма, донесъл научно-техническия прогрес, който в същото време го обрича на **най-голямия парадокс на всички времена, когато изобилието раждa мизерия, изкопавайки невиждана досега пропаст между богатството на незначително малцинство и бедността на огромно мнозинство от населението**. Така той се оказва цивилизация на безумното потребителство, на алчността и егоцентризма на хора, които живеят на гърба на милиони онеправдани, потиснати и експлоатирани; цивилизация на изтощаване на природата и нейните ресурси. Поради това, по своята найдълбока същност, тя е обречена.

Социализмът не успя да осъществи основния си принцип на социална справедливост и благоденствие на мнозинството. Вместо това **създаде карикатура на една велика идея, която трябва да се възроди в своята автентичност.**

Човечеството е изправено пред екзистенциален избор.

Този избор е свързан с радикална промяна на отношението към природата и обществото, към света, в който живеем, към планетата, която е нашият общ дом. От средата на XX век, този избор е насочен към идеята за устойчиво развитие. От началото на XXI век тя се превръща в неумолимо интелектуално, морално и екзистенциално предизвикателство за хуманистичните идеали на културата. **То завладява милиони хора по света.** В крайна сметка **умът на мислещото човечество,** очарован от величието на тази мащабна и уникална по своята дързост идея, я въздига в светъл идеал, осъществим в обозримо бъдеще, в ново хуманистично верую. **Очевиден е стремежът за конструиране на система от идеи, въздигнати в ранг на ценности, изразяващи жизнените интереси на днешните и утрешните поколения.**

Замисляйки се върху всичко това, здравият разум с тревога констатира, че **България все още остава извън ритъма на глобалните процеси в съвременния свят, продължавайки да се примирява с летаргичната периферия, където обладани от своите тесногръди и егоцентрични грижи политици се чувстват все по-удобно и по-комфортно. Време е да се пробудим и да осъзнаем, че светът навлиза във фаза на революционни бури за решителна битка, за да настъпи най-после дългочевното въжделение на поколенията.**

Защо Байдън недопобеди, а Тръмп недозагуби

Кратко разяснение за Сергей Станишев относно резултатите от изборите в САЩ

Валентин ХАДЖИЙСКИ

Цели две седмици след обявяването на победата на Байдън от либералните медии се ослушвах за този следизборен коментар. Но ето че мярнах интересно съобщение в блога на лидера на ПЕС Сергей Станишев (със съкращения): *„В разговор на... ПЕС с Джон Подеста... заявих, че управлението на Доналд Тръмп нанесе сериозни щети на трансатлантическото сътрудничество... от... търговията и технологичното развитие, до външната политика... Тръмп си отива, но тръмпизмът... все още не е победен. В ЕС поведението му окуражи консервативни лидери като Орбан... за тях той беше символ и краят на управлението му е поражение за популизма и национализма в Европа. Убеден съм, че историческата победа на демократите... ще бъде едно истинско ново начало за САЩ - връщане към нормалност и предвидимост... особено по отношение на сътрудничеството с ЕС... за рестарт на трансатлантическото лидерство. Байдън обаче ще има тежката задача и да поправи големите щети, нанесени от... Тръмп върху американското общество и силната поляризация в него."*

Браво на Станишев, че в тъй кратък пост е събрал толкова грешни тези. И че ми дава чудесен повод да обясня как стоят нещата - в качеството си на американски прогресист, регистриран демократ и симпатизант на българската и европейската левица.

Но преди това:

защо Тръмп в края на краищата, загуби

– *„почти"* **според прогнозите? Не допускам сериозно, че съдебните дела могат да обърнат резултата. Но на какво се надява Доналд, ще обясня в следващия коментар.** Ако трябва да отговоря само с една дума **защо загуби,** тя е *„ковид"*. **Дистанционното гласуване даде уникален шанс на демократите да мобилизират вота на милиони, главно от черните** *„вътрешни градове"* **- хора, които никога не са гласували и никога вече няма да гласуват при обикновени условия.**

Както писах и преди, **техните гласове, както и общо до 60% от гласовете за Байдън, бяха** *„против"* **Тръмп, а не** *„за"* **Байдън. Голям принос имаха и** *„либералните медии"* **с многогодишния си лов на** *„руски"* **и други вещици. Иронията е, че прогресистите, хората на Бърни, които с героични усилия на терена донесоха победата на Байдън, ще останат силно непредставени в новата администрация.**

Победата на Байдън не е *„историческа"*, **както мисли Станишев, а по скоро антиисторическа. Дали е имало големи изборни нарушения,**

ще се установи от съдилищата. Съдейки по войната срещу Тръмп през цялото му президентство, привърженците му имат поне малко основание да се съмняват. **Той никога не успя да подчини държавния апарат и бе обект на постоянен саботаж. Медийната война против него не спря и за миг.**

Обкръжението му бе методично компрометирано и унищожавано от демократите, службите и медиите - и поради инфантилния си, нелоялен характер, той го доунищожи и **остана сам. Републиканците никога не го приеха напълно за свой** - и сега повечето го изоставиха. Появи се и **движение** *„републиканци против Тръмп"*, **които се очаква да получат няколко места и възможност за сериозно влияние в администрацията на Байдън.**

Отказът на Тръмп да признае загубата, освен инфантилния му характер, отразява и позабравения факт, че опонентите му също не признаха реално, ако и да го направиха формално, победата му през 2016 г. и четири години се опитваха да го свалят предсрочно с преврат.

Наистина, както казва Станишев,

„тръмпизмът все още не е победен".

За него гласуваха - и то главно присъствено, не по пощата, висейки часове по опашки - седемдесет милиона американци, включително цялата работническа класа и всички дребни предприемачи - и бели, и черни, и латиноамерканци. И 90% от българите и източноевропейците в САЩ. Към 80% от вота за Тръмп е вот за Тръмп.

Аритметиката следователно сочи, че *„чистият"* **глас** *„за"* **Байдън,** е примерно максимум **40 милиона,** а този *„за"* **Тръмп - примерно 50 милиона. Това е реалността зад недоволството на неумеещия да губи оранжев инфантилник.**

Америка, както пише Станишев, е поляризирана, разделена - да кажем, на две приблизително равни части. Но дали само защото Тръмп, с поведението си, поляризира хората? Мисля че трябва да потърсим причината малко по-дълбоко.

Противниците на Доналд вярват подобно на Станишев, че той е ненормален, непредвидим - и жадуват връщане към *„нормалността и предвидимостта"*. **Без значение кой ще дойде, само да е нормален и предвидим.**

Поддръжниците на Доналд мислят обаче, че тази *„нормалност"* **сама по себе си е ненормална - лицемерна, порочна, враждебна за обикновения човек. И го харесват, въпреки всичките му лъжи и инфантилни малоумия, въпреки реалните му действия в интерес на супербогатите и във вреда на бедните, доколкото се опълчва на ненормалната** *„нормалност"* **и на свой ред е люто мразен от нея.**

Като социалист и съветски историк, Станишев се очаква да е запознат **с марксизма. И да разбира, че двете половини са в плен на различни идеологии, т.е. на илюзорно съзнание. Мнозинството и в двете половини всъщност са обикновени трудови хора със сходни реални интереси. Те реално трябва да са на едно място, а всъщност са горчиво разделени и дори виждат у опонентите си въплъщение на абсолютното зло. Това положение е идеално за елита.** Но е пагубно за народа и за т. нар. *„демокрация"*.

За какво става дума? В реалния свят

Джо, работник от *„Уолмарт"* **в Кентъки** (тръмпист), и **Джозефин, учителка от частно училище в град Ню Йорк** (либералка), **имат еднакви реални интереси.** *„Медикеър"* **за всички, т. е., социализирана медицина** (и двамата не са осигурени здравно от работодателя си и не са в профсъюз). **Платено майчинство и бащинство, достъпни детски градини, добри безплатни държавни училища** във всеки квартал и **безплатни щатски университети** (нямат пари за частни училища и да остават да гледат деца вкъщи). Всичко това - **финансирано с прогресивни данъци, преразпределящи от най-богатите към средната трудова класа. И**

Те имат общ интерес от стабилни държавни пенсии, ред и законност у дома (липса и на брутално полицейско насилие срещу невинните, и на лумпенски бунтове, палежи и грабежи на магазини) **и от мир в света** (липса на терористични заплахи у дома, предизвикани от наши агресии в чужбина). **Джо и Джозефин, в идеалния случай, би трябвало заедно да гласуват за социалиста Бърни, и така отиваха нещата в 2016 г. преди Хилари и нейната клика да се намесят.**

Но в илюзорния свят на идеологиите, натрапвани им от медиите и върхушките на двете партии, Джо и Джозефин напълно забравят горното и се превръщат в

смъртни врагове по светоглед и стил на живот.

Джозефин иска Байдън (т.е. анти-Тръмп), иска велосипеди, аборти, феминизъм, гей бракове и осиновяване, веганизъм, комбуча, съкращаване на полицията и обича Black Lives Matter (BLM). А мрази *„червеновратите"* и *„фашистите"*, които носят *„насилие и омраза"*, **и лъжливият демагог Тръмп им налива масло в огъня.**

Джо пък иска св. Тръмп, Бог, **мощни джипове, знамето на Конфедерацията, пушки, ред и закон, барбекю с лютив сос, бърбън и бира!... Той мрази** *„комунистите"*, **т. е. лицемерните хайверени либерали и яйцеглавите надменни прогресисти от крайбрежията. Те носят високи данъци на трудовия човек и подстрекават лумпените от BLM и Антифа към** *„комунистическа"* **революция.**

Ето това, др. Станишев, е положението с илюзорното съзнание на американските трудови маси. Положението е класическо *„разделяй и владей"*. **Социалистите трябва да го разбират и да ги просвещават за истинските им интереси. А изборът между Тръмп и Байдън за тях бе съвършено илюзорен и без истински избор.**

Колкото до останалите *„ценности"*, **погубени от Тръмп, за които се съкрушава Станишев - трансатлантическото сътрудничество и** *„лидерство"*, *„търговията"* и *„технологичното развитие"* **- мога да кажа, че Доналд, наистина, по своя хаотичен, противоречив и детински начин, направи каквото можа по историческата задача да изтегли Америка от Близкия изток, където тя причини ужасни бедствия, и донякъде от НАТО и Европа, където внася ненужно напрежение с Русия. И да избави американския работник и дребен предприемач от разорителните за него** *„търговски"* **договори в интерес на глобалните корпорации - NAFTA, TTIP и TPP. Байдън едва ли ще смогне да** *„нормализира"* **всички тези области, но пък иде с целия идеен багаж на късния Обама и Хилари, и с енергията от лова на** *„руски вещици"* **да търси нова конфронтация с Русия и да превърне България във фронтова зона.**

„Гласове"
02.12.2020 г.

В СВЕТА НА АГРЕСИВНИЯ ИДИОТИЗЪМ

Александър ГОЧЕВ

Продължение от брой 48

Историята се разглежда не като наука, която се занимава с документирано минало, подлагано на дебат и допълнително прецезиране, а като дейност, която трябва да се занимава с това, което е трябвало да стане или с това, което би могло да стане, а не с това, което е станало. Деколонизирането на историята е сведено до нейната санитарна обработка и до **свободни манипулации и интерпретации. Едно практическо следствие, например, е искането за премахване на паметници на ветераните от Втората световна война поради** *"липса на диверсифициране и поради расизъм"*.

Литературният английски език и, съответно английската граматика, са обявени за расистки поради строгост, които трябва да се заменят от *"Черен английски"*, език който се говори от черните, заедно със съответния *"правопис"* **и произношение, вече преподавани в университетите.**

Американската медицинска асоциация (АМА) **обявява расизма за обществена здравна опасност.** Един от аспектите, на които се обръща внимание е борбата срещу **вредите нанасяни на медицинските изследвания и свързаните с тях технологични инновации чрез расизма и други неосъзнати пристрастия.** Тази позиция става причина за подигравки в социалните мрежи от рода: *"Необходимо ли е да се явяваме на ежегоден тест за расизъм? Има ли вече ваксина срещу него?"; "Не, аз съм съгласен с АМА. Наистина става въпрос за сериозни психични проблеми на тези, които виждат расизъм навсякъде."*

„Не ни пипайте!"

Трагичната ирония е в това, че западната цивилизация, почиваща на свободен обмен на идеи, не е способна дори да формулира проблеми, без да бъде подложена на презрение и подигравки. Такава една подтискаща атмосфера създадена **от идеолози,** които слушат само гласове звучащи в собствени им глави, силно спъва **всякакъв прогрес и застрашава самото съществуване на тази цивилизация, поради невъзможността тя да се развива.**

Коментари на ученици в социалните медии се отличават със следното: всички те са за **Джо Байдън да бъде 46-тия президент на САЩ, няма такъв който да подкрепя Тръмп.** На въпроса *„защо това е така"*, най-примерен ученик и извен спортист отговаря **чистосърдечно,** че *„в противен случай животът ти ще бъде провален и, че няма да бъдеш приет в колеж"*.

Прескачайки началното и средно образование, ще се спрем на промиването на мозъци в детските градини, припомняйки си *„феноменаеничарство"*, със следното икономическо осъвременяване: **издръжката на децата остава задължение на родителите им.** Майки и бащи, които си позволят да имат **мнение различно от неолибералната линия на индоктриниране, се лишават от родителски права и децата им се поверяват на други** *"правилни родители"*. **Мащабите на това явление, например в Германия, вече са умопомрачаващи.**

Идеологическите основи за **индоктриниране на децата в областта на** *"социалната справедливост"* са дадени от т.нар. **Critical Race theory** (CRT; Теория на критиката за расите) **с предимство пред всичко друго, което се учи от тях. Става дума за нова супер расова програма, която има за цел радикално да трансформира нашето по рождение расистко общество включая децата.** В рамките на тази програма мечтата на **Мартин Лутър Кинг** е погребана по простата причина, че **расовата идентификация** е вече задължителна. В допълнение, белите деца се учат да **ненавиждат себе си, а черните да се считат за жертви на обществото.** Точно както религията, **издига субективния опит над обективната реалност, не подлежи на опровержение, престъпно е да се подлага на съмнение за каквито и да са фалшификации, и проповядва, че и най-невинен опит за нейното интелектуално прецезиране води до опорочаване й до неминуем разпад.** На езика на човек от улицата тази постановка може да се характеризира с едно изречение: *"Не ни пипайте!"*. **И, хипотетично, би привлякла най-законна завист от страна на Джордж Оруел.**

Един от първите практически уроци (образование и изкуства) **за петгодишните е на тема** *"Как да стана активист"* съпроводени задължително от *"Химн на активиста"*, който се пее ежедневно като молитва. **Много родители са ужасени от това на какво учат децата им в детската градина,** но не смеят да си отварят устата от страх да не бъдат **обявени за расисти в обществената игра,** наречена *"Социална справедливост"*.

Има и друга оценка на тази **образователна активност,** която засяга пряко правосъдните органи: горното индоктринираме се свежда на практика до **най-безогледно и директно психическо малтретиране на децата, до унищожаване на тяхната вродена невинност, до усукване и пресукване на съзнанието им, и в крайна сметка, до смачкване на техния дух.**

Холивуд, както винаги, е на първа линия. Епидемията не е отминала и филмовите **Академични награди** (Оскар). Официализиран е списък с критерии по

е ясно кой кого ще спасява в цъфналата ръж.

Медии и социални мрежи

Що се отнася до официалните медии, там индустрията на лъжата е в пълен разцвет на формално и на държавно ниво (БиБиСи, например). В британския случай **народът директно плаща за тази привилегия.** Друга особеност е, че всякаква по-сериозна предварителна подготовка на общественото мнение е вече изоставена **като загуба на време и средства.** На общественото мнение направо му се казва какво е единствено възможното мнение. Ако сравним подготовката

на майдана през 2014 г. в Киев (западни наблюдатели плюс многогодишни кампании за дискредитиране на режима) с **опита за цветна революция в Белоруския, ще видим пълната липса на подготовка - веднага, на другия ден, изборът на Лукашенко се обявява на вътрешно, европейско и даже на световно ниво за безапелационно фалшифициран и нелегитимен. И без коментари или съмнения.**

Ако сравним скъпата и продължителна **британска постановка за отравяне с Новичок на бившия агент Скрипал с аналогичното отравяне на Навални, се вижда абсолютната наглост и безцеремонност на процедурите по обвинението във втория случай, с тотален отказ да се представят каквито и да било факти и доказателства:** В доброто старо време на **Студената война,** случаят Навални би бил квалифициран като недопустим, но чисто руски проблем, в решаването на който **никаква друга държава не би направила и опит за намеса.**

Президентската надпревара Тръмп-Байдън е друг пример за най-безцеремонни обвинения без да се представят каквито и да са доказателства на основанието, че обвиненията се огласяват от възможно най-реномирани медии, всички, с изключение на FOX News, безапелационно контролирани от демократите. От друга страна, всяко изявление на действащия президент на САЩ, критично за демократите се оказва, че **не е никаква новина, за да бъде отразено в медиите** - чисто и просто не **съществува като събитие.**

Бари Уайс (Bari Weiss) напуска позицията си в *„Ню Йорк Таймс"* поради по-голямата ангажираност на вестника с политически каузи, отколкото с **истината.** Поради това, че всяка статия, която не полуляризира изрично *"прогресивни каузи"*, се публикува само след като всеки ред в нея е старателно **масажиран и договарян. Защото самият език е деградирал в услуга на идеологията и на постоянно менящ се списък от** *"правоверни цели"*. Трябва да се има предвид, че **Уайс заема позиция на центрист** и най-остро е критикувала всеки и всичко *"по-вдясно"*.

Редактори и цензори на социалните платформи Facebook и Twitter надминават себе си в усилията да ликвидират всяка по сериозна информация и коментари, неизгодни за демократите. На последното заседания на Съдебния комитет към американския Сенат, относно цензура и намеса в изборите от страна на социалните мрежи Facebook и Twitter, са привикани за показания **изпълнителните им директори, съответно, Марк Цукерберг и Джак Дорси.** Демократите в този Комитет се оплакват, че в двете социални платформи се увеличава **дезинформацията,** езика на омразата и *"погрешното мислене"* (*"wrongthink"*), изисквайки **повече цензура** под маската на предотвратяване на **изборни манипулации и екстремизъм. От своя страна републиканците в Комитета са изискали списък** (със заплаха по съдебен път) на всички цензурирани личности, за да покажат, че става въпрос предимно за цензуриране на симпатизанти на Републиканската партия. Дорси признава, че 300 000 коментара в Twitter, са белязани като *"подвеждащи"* **само от 27 октомври т.г. насам, 50 от които на президент Тръмп** (Тръмп подвежда гласоподавателите). От своя страна Facebook демонстрира дивашка цензура изхвърляйки публикации по критерия *"милитаризиран език"* заедно с ключовите думи *"изборни мошеничества"* и *"изборна дезинформация"*.

На стр. 8

В СВЕТА НА АГРЕСИВНИЯ ИДИОТИЗЪМ

От стр. 7

В резултат от тези **сенатски слушания и много-вероятно още такива,** *Twitter* и *Facebook* **се изправят пред незавидната задача да цензурират и републиканци и демократи** т.е. предизвиквайки недоволство и от двете страни. Липсата на цензура, по принцип, би довела до същия политически резултат за тях. Толкоз за свободата на словото на социално масово ниво.

В заключение може да се каже, че на тези сенатски слушания и двете партии са представили валидни съображения, но в момента политическата атмосфера е дотолкова радиоактивна, че всякакви дискусии с *"враговe"* **са строго забранени.** Още, тези две социални платформи с право се обвиняват, че са създали политическото *"чудовище"*, САЩ-2020, страна, в която цивилизованите дебати са заменени с театрални кални борби и в която уважаеми личности се страхуват да дискутират идеи, които не са минали предварителния процес *"Проверка на фактите"*.

Учени от Massachusetts Institute of Technology в изследване от тази година заключават, че американците доброволно се отказват от способностите си за критично мислене, преотстъпвайки тази дейност на социалните медии.

Друг феномен е *"Кансел"* **феномена широко разпространен в социалните медии** (cancel: заличавам, анулирам, унищожавам, ликвидирам). Обикновено за атакуване се избира **известна личност, активна във Facebook или Twitter,** най-добре с много последователи, **която се подлага на безмилостна и малтретираща критика с цел** *"анулиране"* на този идол или авторитет в даден аспект. Инициаторът и/или най-активният нападател увековечава името си с това, че социално е *"ликвидирал"* **жертвата**. Феноменът е известен още от времената на Дивия Запад - **ликвидаторът си спечелва името, напри**мер, *"Човекът, който застреля Либерти Валанс"* (по едноименния филм с Джими Стюарт. Джон Уейн и Ли Марвин). Социалният *"размер"* **на атакуваната личност е относителен, обикновено адекватен на атакуващата тълпа, и може да варира от сравнително дребна риба** *„до акула или кит"*. Основанието за атака не изисква **доказване на сериозна простъпка,** достатъчна е само неправилно употребена дума, намек или съмнение, че потенциално може да бъде **нарушена някоя идеологическа мантра на войстващото** *„ляво"*.

Джени Морил (Jenny Morrill; UK nostalgia blog World of Crap.) **е имала неблагоразумието да изрази косвена поддръжка на** Доналд Тръмп **в Twitter отбелязвайки, че по време на гласуването са забелязани някои нередности, факт официално потвърден от американския Конгрес**. Тази нейна забележка е причината да бъде атакувана като *"наци"* и *"крайно-десен помагач"* на Тръмп, със заплахи за блокирането и в Twitter, и с персонални заплахи за **физическа разправа!**

Разправата е от **тълпа индивиди,** които колекционират интернет точки с мнения както за зеленчуци така и по **джендър проблеми ще живеят с абсолютната убеденост,** че са ни повече ни помалко най-новия *"глас на народа"*. А тези, които са различни от тях могат да вървят по дяволите, поради факта, **че не споделят най-съкровените им** *„нови идеи"*.

Друг пример е **Крис Прат** (Chris Pratt), **звезда от филмите** Jurassic World, Guardians of the Galaxy and The Lego Movie franchises, **обвинен, че е скрит хомофоб и поддръжник на Тръмп.** Не защото **открито е подкрепял Тръмп, а защото не е подкрепил открито Байдън!** Обвинен е още, че **ходи на църква,** която е анти-LGBTO (против сексуално по-особените). **През 2017 г. той заявява в списание за мъже, че не се чувства представен от никоя страна в обща дискусия, фокусирана главно на разликата в гледни точки и, че има обща платформа, която не се обсъжда.** От ясно по-ясно - Прат е *„истинско чудовище"*.

Очаква се във Великобритания мизогинията (омраза или презрение към жени или момичета) да се обяви официално като шесто поред престъпление след расовото, религиозното, срещу инвалиди, срещу сексуална и джендърска ориентация. След като **мизогинията** се обяви за престъпление, е само **въпрос на време да се криминализира всяка негативна настройка на който и да е, срещу всеки друг.** Например, омраза към мъжете. Или, че всички критици на която и да е малцинствена група, най-свободно дефинирана, **могат да бъдат считани за истински престъпници. По закон!** Например, **критици на веганите** или на тези на хората с наднормено тегло. **И двете групи вече пледират за защита чрез нов Закон за криминализиране на омразата** (hate crime).

Такъв един закон не ще бъде нищо друго, освен **чиста пародия на справедливост.** По простата причина, че дали става въпрос за **емоция на омразата решава наблюдателят, а не демонстраторът.** Няма значение какво си искал да кажеш или покажеш – това, което единствено има значение **е как действието е възприето от другия!** Това вече лишава **съдебната система от нещо фундаментално - от нейната обективност.**

В едно цивилизовано общество хората се осъждат и наказват по **съдебен път,** според това какво са направили, а не според това, какво мислят **или според това, как изразяват мнение или емоции.** Можем да не харесваме, че много от нас са предубедени по отношение на хора, култури или религии, но такава една **предубеденост си е лична работа.** И те не би трябвало да предизвиква **интереса на полицията или криминалното правосъдие.** В противен случай става дума за **Полиция на мисълта т.е. контрол на вашия мисловен живот.**

Пример от Великобритания: Хари Милър, бивш констабъл, публикувал в Twitter коментар в който **поставил под въпрос, че трансджендърните жени са истински жени.** Последният е бил посетен от представител на полицията (Humberside Police, January 2019), който го информирал **за целта на визитата си:** *"Аз съм тук да проверя вашето мислене"*. И още, уверил го, че не става **въпрос за престъпление,** но че неговата публикация ще бъде регистрирана като *"инцидент на омразата"* и че **неговата страница в Twitter ще бъде наблюдавана.**

Най-коварното последствие от криминализиране на израз на омраза е, че убива всяка дискусия или спор и е враг на свободата на словото. Много често **ако изразено мнение засяга някого, той съвсем спокойно може да реши, че срещу него е извършено** *„престъпление на омразата"*. Хората вече започват да натрупват опит по този въпрос и предпочитат **да не си отварят устата. Което много прилича на зададената крайна цел.**

Вместо да следи полицейски мислите и думите на хората т.нар. **класическа толерантност изисква свобода за изразяване на всякакви гледни точки. Защо? Защото всеки открит сблъсък на мнения е най-добрата възможност да се образова обществото в борбата му с предразсъдъците.**

Вместо заключение

Казват, че за оцеляване в днешните безкомпромисни идеологическо-информационни времена и глобална политико-икономическа-военна турболентност, е необходима държавна идеология. Въпросът е каква е тя и за какво служи? Казват, била абсолютно необходима за развитието на държавата. Развитие? **Какво развитие? Ами ако не е ясно за какво развитие става дума, може да се приеме най-елементарната, очевидна, чисто практическа и най-важното, неизбежна идеология за всяка нация или държава.** Особено що се отнася до **малка държава с постоянно намаляващо население.** Става въпрос за очевидната **Идеология за Национално Оцеляване. Става въпрос не за параден, не за политикански, не за театрален, а за най-обикновен здравословен, практичен и дългосрочен патриотизъм. За да я има Тази земя и да го има Този народ.** И в никакъв случай не става въпрос за изолационизъм в днешния **Глобален свят,** т.е., не става дума за **самоунищожаване,** а за оцеляване. А предимството на тази идеология е, **че не е краткосрочна, не е срочна, а е перманентна.** С чудесното качество, че винаги може да замести коятото и да е друга: **вносна, високоинтелектуална, високотехнологична, супермодерна и други от какъвто и да е** *"висок"* или *"супер"* сорт, **подобни и всички много съмнителни.** Още, казват, че не било никак лошо една такава **Идеология за Национално Оцеляване да се запише и в Конституцията.**

Има един критерий, който пояснява **защо само част от т.нар. интелектуалци принадлежат към дадена национална интелигенция. Критерият е следният: принадлежност към интелигенцията изисква съответният интелектуалец да бъде най-напред човек на Тази Земя и после човек на Света.** Тази задачка не е по силите на много интелектуалци по простата причина, че **нейната трудност е толкова по-голяма, колкото Тази Земя е по-малка.** По-конкретно, изисква се **суверенно съзнание и безстрашен отказ от лъжливи кумири, преобладаващо вносни.**

Уважаеми читатели,

Тече абонаментната кампания за новата 2021 г. Ако ни вярвате, ако не сме ви разочаровали – подкрепете ни! Неизпълнената задача от миналата абонаментна кампания – 1000 годишни абонамента, остава. И фронтът, повече от всякога, очаква вашата подкрепа. Не само защото заедно ще бъдем по-силни, а защото, за да пребъде България, никой не бива да остане безучастен в битката на истината с лъжата.

Разпространението на вестника, по независещи от нас причини е ограничено. Вие отдавна знаете защо. **Абонаментът е все още най-сигурният начин,** че духът на *„Зора"* не може да бъде сломен. Докажете тази истина!

Във всяка пощенска станция, до 14 декември т.г., може да **осъществите вашата подкрепа за вестника.**

Каталожният номер на *„Нова Зора"* **е 311.**

Цената за един годишен абонамент от 52 броя, е 52 лв.

Приемат се абонаменти и за един, и за три, и за шест, и за девет месеца.

Всеки вторник очаквайте *„Нова Зора"*. Търсете го и го разпространявайте.

За абонамент можете да се обърнете и към офисите на ДОБИ ПРЕС, с които редакцията на *„Нова Зора"* има договорни отношения.

Можете да се абонирате и чрез пощенски запис за избрания от вас срок на адрес: София 1377, ул. *„Пиротска"* 3, **за Минчо Мънчев Минчев.** Особено е важно да бъде изписан адреса и името на получателя, както и телефон за обратна връзка.

Допълнителна информация може да получите на тел. 02 985 23 05; 02 985 23 07, както и на мобилни телефони: 0879 140 122 и 0894 66 49 00.

ИСТОРИЯТА НА ОСМАНСКАТА ДЪРЖАВА

Йозеф ХАМЕР

Продължение от брой 47

След продължилия пет години поход, доволен от резултатите от начинанията в Европа, Мурад се оттегли на почивка в Азия. По това време докара на длъжността везир казаскера (върховния кадия – б.пр.) **Чандарлъ Кара Халил.** Тази висока длъжност бе незаета от 10 години насам, но след това никога не остана вакантна. Помни се, че **Чандарлъ е изобретателят на организацията на еничарството и на постоянните армии.** След Осман, по време на дълго продължилото султанство на Орхан, **той бе поел длъжността кадия**. От десет години насам толкова **грижливо бе прилагал законите и уставите на Мурадовата армия, и толкова добре бе съумял да съхрани реда и подчинението, че в края на тази служба падишахът го бе сметнал за достоен за везирска титла, най-голямата след него самия.** Този известен старец ръководеше още 18 години държавните дела с **титлата Хайреддин паша и с рядко виждано умение.** Хайреддин паша е **личност, с която са свързани важни исторически спомени**. Макар произходът на неговата фамилия да е неясен, за първи път той бе спечелил званието **садразам** (**велик везир** – б.пр.). И тази длъжност бе останала за неговата фамилия до завладяването на Истанбул. Що се отнася до **Лала Шахин, когото султан Мурад бе избрал за бейлербей на своята европейска провинция, той направи Пловдив свое местожителство.** Този град и местността му бяха дадени като имение. От там **постепенно бе завзел всички проходи на Балкана и в полето на Чамурлу бе надвил сръбския крал и неговия съюзник, българския крал. След като завладя Кюстендил (774/1372), султан Мурад се бе завърнал в Бурса**. Известен с много си минерални бани, с дванадесетте си серни извора, покрити с блякави кубета, с каналите, разпръскващи питейна вода до всички страни на града, и с градините си, напоявани от реки, слизащи от планината, **Кюстендил привличаше вниманието и като място, в което напоследък се сечаха златни и сребърни пари. Султан Мурад бе преминал в Европа, за да получи ключовете на този град от ръката на българина Константин (Велбъждски – б.пр.). При условието да бъде освободен от всякакъв данък, Константин бе дал ключовете на падишаха (773/1371).**

През 776/1373 г. султан Мурад почувства необходимостта още веднъж да излезе на поход, защото командирът на Визе бе съобщил, че **ромейските защитници на крепости по бреговете на Черно море** са започнали да безпокоят страната.

Султан Мурад Първи посреща Кера Тамара в Одрин

След като **новосъбраната войска от Азия се съедини със силите в Европа, командвани от Лала Шахин, султанът пое на път към градовете Чатал Бургаз** (на един или два дена отдалечение от Истанбул) **и Инджигез. Без да се наложи да воюва, Мурад завзе всеки един от двата града, след което отиде пред крепостта Аполония в каазата Инджигез. Продължилата 15 дни обсада** без малко щеше да остане без резултат, но в това време **една част от стената на крепостта, рухвайки, отвори пролука на османската армия.** Понеже бе научил хубавата новина, докато се подпираше на, или седеше под един чинар, от тогава падишахът нарече това дърво *„Щастливият чинар"*.

Османската история свързва **със завладяването на Аполония и използването на украсените с бродерия калпаци, наречени** *„юскюф"*. Тези известни калпаци са били отделни **за придворните офицери** и е **станала ясна формата на тюрбаните, нахлузвани от падишахите. Когато обсаждащите крепостта се изтегляли от Аполония с много златни и сребърни трофеи,** Мурад видял, че един от войниците си е сложил на главата и под калпака един тас, но не успял да го скрие изцяло. Затова, като извикал войника при себе си, укорил го че се опитва да скрие нещо ценно, чиято **една пета под името** *„ганимет"* (**военна плячка, трофеи** – б.пр.) **принадлежи на хазната.** Но тази форма на каска (*„серпуш"* – **шлем** б.пр.) **се харесала на падишаха**. Освен че оставил таса на войника, за спомен от тази случка **наредил занапред гвардейците и офицерите да носят калпак, обшит със сърма. Облеклото на Мурад не беше разкошно.** Дотогава той обличаше червен кафтан и джубе от тъкани, направени във фабриките на Гермиян. На главата си **се занимаваше с вътрешните дела на държавата. Оправи се организацията на армията;** достигна зрялост способът раздаване на тимари на спахиите и организацията на войниците, един вид войска за свръзка. Разделянето на имотите на войската на тимари и зеамети се обвързва с някои правила.

За да се отличават от другите знамена на исляма, за знамената на спахиите се избра червеният цвят. Пророкът бе харесал за знаме **цветът на слънцето (жълтият). Фатимидите** бяха взели **цвета на земята (зеления), Емевилер – цвета на деня (белия), Аббасидите**, за да бъдат обратно на Емевидите – **цвета на нощта (черния), а османлиите приеха цвета на кръвта. Небесно синият**, толкова почитан от софите в Иран, от много векове бе цветът, харесван от **избрани служители на византийския дворец и държава.** По времето на османлиите към този цвят не се проявяваше никакъв интерес, той беше отделен за чехлите и шапките на Мусевилер. **Сформираната от Мурад войнишка дивизия бе един военен отбор, съставен от християни, поданици на падишаха,** които по време на поход се използваха в различни служби. **Да чистят яхърите, да гледат конете, да бутат** (смазват) **каруците – това бе тяхната работа. В замяна се освобождаваха от всякакъв вид данъци. Тимурташ, избран за бейлербей след смъртта на Лала Шахин,** бе проявил голямо старание в тази организация.

Както в дните на сражения, така и в мирно време, **единчката цел на Мурад бе да продължи завоеванията в Европа и Азия.** Поради това поиска **синът му Баязид да вземе дъщерята на господаря на Германян.** Една такава женитба твърде много подхождаше на желанията на падишаха, **защото младата принцеса носеше като чеиз на мъжа си най-хубавите места на своя баща.**

Мурад изпрати да съобщят предложението му на Германяноглу кадията на Бурса Ходжа Ефенди, санджактарът (знаменосецът – б.пр.) **Аксунгур, синът на Самса Чавуш, чавушбашъ Тимурхан, съпругите на кадъ ефенди и на санджактара и дойката на Баязид. И добави към тях една фърка** (дивизия) **от 1000 души.** Беят на Германян посрещна много добре пратениците на падишаха, показа уважение. **Изпращайки дъщеря си, той натовари своя емирахуру** (началник на конюшнята – б.пр.), отивайки с принцесата, да й държи стремето. Това лице остана в двореца на Мурад и длъжността на емирахуру продължи да се заема вътре в неговата фамилия. **Церемонията по задомяването и угощението се извършиха с невиждан до вчера в Бурса разкош**. На сватбата присъстваха и посланиците на бейовете на **Айдън, Ментеше, Кастамону и Караман,** както и на **султаните на Сирия и Египет.** Според обичая, всички бяха донесли **скъпи дарове, съставени от арабски коне, платове от Искендерие** (Александрия) **и от ромейски пленници. Само Евренос бей бе поднесъл най-красивия ромейски младеж и сто пленници, подбрани от дъщерите му. Десет от тях носеха златни чинии, пълни със златни дукати, а други десет – сребърни чинии, напълнени със сребърни пари. Останалите носеха десет легена от злато и сребро, емайлирани чаши и тасове, шишета и малки чашки, украсени със скъпоценни камъни.** Тези подаръци, които, поради това, че при омъжването на принцесите **над главите им се хвърляше злато, бяха наречени** *„сачъ"* (дребни монети или цветя, хвърляни с шепи в деня на сватбата –б.пр.), **се поднесоха на етажа на султан Мурад. Падишахът даде на Евренос конете и платовете от Египет, а ромейските пленници на египетския султан** и така показа своята щедрост. **А даровете на азиатските бейове раздаде на учените и шейховете.**

Като чеиз булката донесе ключовете на градовете Егриъоз, Тавшанлъ, Симав и Кютахя. От тези, несъмнено **най-важният бе Кютахя**. От дълги години той бе станал **център на провинция Анадол** и жилище на бейлербея, който е валия на Мала Азия.

На стр. 10

ИСТОРИЯТА НА ОСМАНСКАТА ДЪРЖАВА

От стр. 9

В този град, прочул се със своите джамии и хамами, привлекателен с разнообразните си плодове, минерални бани и места за развлечения, **са израснали прочути учени и поети.**

Така женитбата на Баязид подчини на Османската държава и някои обширни и богати земи. Само че всички тези неща не ставаха пълно осъществяване на желанията на **Мурад. Той искаше още да разшири своята страна, да властва по-надалеч. Принуди бея на Хамид** или (окръг Хамид) **да му продаде всичките си земи между Текке, Гермиян и Караман. Горният бей,** боейки се от това, че султанът е в Кютахя, загрижен да може да запази малка част от земите си, той **изостави шестте си града. Те са: Сейдишехир, Акшехир, Испарта, Ялвач и Караагач. Трима от десетте бея, разделили си с Осман земите на селджукските владетели, видяха властта им да се узурпира от страна на Османската държава:** беят на Кареси, господарят на Гермиян и принцът на Хамид. **Те бяха лишени от своите страни:** първият – със завоеванията на Орхан; вторият – с омъжването на дъщеря му за Баязид; третият – с продажбата, към която го беше принудил Мурад.

През първите три години на мирния период, от който се възползва Мурад, **на мястото на тези три малки държави, по границите на някогашната Селджукска държава възникнаха три нови бейлици**. Те живееха срещу османлиите, запазвайки своята независимост и едва век и половина след появата им техните земите са могли да бъдат прибавени към Османската империя. **В тези нови държави са султанствали три фамилии, които са: Каракоюнлар - в района на Диярбакър; в санджака Мараш - Дулгадър Огулларъ и в Адана – Рамазан Огулларъ.**

По това време **Тимурташ осъществяваше нови завоевания. Дошъл беше в Македония и се бе разпространял до границите на Арнавутлук** (Албания). В този промеждутък **бе завзел градовете Манастър** (Битоля), **Пирлипа** (Прилеп), **Ищип** (Щип). Докато той опустошаваше местата отвъд планината Егрису, **главната сила на османската армия, под командването на сина на Балабан бей, Инджe Балабан, обсаждаше София. Няколко години София се противопоставяше на всички опити на Инджe Балабан.** Когато вече се беше изчерпало търпението на обсаждащите, една **добре замислена клопка отвори вратите на крепостта за османлиите**. Един много красив младеж на име Узунджа – Севиндик, влизайки в града се държеше така, сякаш е станал християнин и **успя да уреди да го приемат при командира като доганджия** (соколар). Веднъж, използвайки удобния момент, **свали от коня господаря си, който бе излязъл на лов извън града. После успя да го вкара в животното и като пленник го откара в щаба на османската армия**. Накрая докара горкия командир вързан под стените на крепостта. Народът, който и без това бе подтиснат, като видя това, рухва съвсем. **Реши се градът да се предаде и така ключовете му се дадоха на турците (784/1382).**

От превземането на Одрин насам, приятелството между Мурад и Йоан Палеолог не беше отслабнало. Основната причина за това бе доброто отношение на Мурад, най-силният от тези двама владетели, противници и съперници един на друг. Защото **своите завоевания султанът бе разширил много повече с територията, намираща се в ръцете на сръбския, българския и влашкия принцове, и на няколко бунтовни ромейски командири, обявили независимост, възползвайки се от слабостта на Империята, отколкото със земите на самата Византийска империя.** Същевременно **Йоан Палеолог,** след като без никакво оплакване изтърпя бремето на седем годишния мир с врага на християнския свят, султана, **подписа споразумение с Папа Урбан V.** Надяваше се да се възползва от това, понеже по това време, **вместо да бъде съюзник на Мурад,** сякаш много повече се подчиняваше на неговите заповеди.

С това споразумение Папата обещаваше на Палеолог да му помогне с 15 платноходки, 1500 конници и 1000 стрелци. Императорът отиде в Рим и се подмаза на Папата. Целуна земята пред него; дори, целувайки ръката и краката на Папата, поведе за юлара и катъра му. **Но всички тези неща не стигнаха, за да му осигурят очакваната помощ.** Макар веднъж **папата да поиска относно Йоан Палеолог да се задействат усилията на краля на Франция и другите западноевропейски владетели, това не стана. Когато императорът се връщаше в Константинопол, минаваше през Венеция. Там едрите търговци на този град, които му бяха дали пари назаем, поискаха да си плати дълга.** Заради едно решение на Сената, императорът, който нямаше в ръцете си достатъчно пари, изпадна в положението да не може да напусне територията на Венецианската република. Накрая едва се отърва от ръцете им.

Император Йоан Палеолог, който си даде сметка, че пътуването му до Италия ще породи печални последици, **разбра че вече не може да се съизмерва с турците.** За да махне от главата си бурята, която можеше да породи разгневяването на султана, **щом се върна в Истанбул, той изпрати на падишаха третия от четиримата си сина, Теодор, и помоли да го приемат в османската армия.** Тази постъпка даде резултата, на който императорът се надяваше: **султанът му опрости опитите да се съедини с християнските начални и отношенията между двамата владетели отново се оправиха.**

Кера Тамара - Тамара Мария Шишман

Този син на Йоан Палеолог след известно време бе привикан от императора и изпратен да завземе земите, останали на Византийската империя след смъртта на наследниците на Кантакузин. Пак по това време, **отнемайки от големия си син управленските дела, императорът ги даде на сина си Мануил, до тогава управител на Солун. Андроник се засегна от този избор, намисли да си отмъсти и намери у Мурадовия син Савджъ духовно сходство със самия него.** Веднага между тях се очерта една близост: **и у двамата имаше вътрешно желание да се противопоставят на бащите си.**

Във време, когато султан Мурад се занимаваше с потушаването на един бунт в Азия, а Йоан Палеолог бе забравил опасното положение на своята крепост, **Савджъ, в чиито ръце временно се намираше командването на османските сили в Европа, и Андроник, организираха бунтове срещу своите бащи.** Когато узна за това начинание, падишахът поиска от императора да дойде лично при него и да даде отчет. За да покаже, че няма роля в тази работа, **Палеолог се обедини с Мурад, който му предложи да тръгнат срещу синовете си.** Падишахът премина веднага в Европа и вървя до щаба на метежните принцове. На висок глас, лично предупреди бунтовниците да се предадат. В действителност и **войниците на Савджъ се бяха разкаяли и поискаха прошка от падишаха. Савджъ и синовете на ромейските бунтовници** с малкото останала при тях войска, **си поеха дъх в Димотика,** но и там не можаха да се задържат. Изпадняха в трудно положение поради обсадата и недоимъка и се предадоха. **Мурад осъди на смърт своя син, а синовете на ромейските бунтовници бяха хвърлени в Марица от стените на града (787/1385).** След напомнянето на императора да накаже сина си, **Йоан Палеолог ослепи Андроник с врящ оцет.** Ето така бе потушен бунтът, който за кратко време занимаваше управлението на двамата владетели.

Това събитие бе причинило и едно друго, което също заслужава внимание, с оглед на своите последици. **Когато Мануил намисли да отнеме от ръцете на османлиите град Серес, близо до Солун, където той бе управител, падишахът посрещна тази измяна, натоварвайки везира Хайреддин паша с превземането на Солун.** Като разбра, че собствената му сила няма да може да се противопоставя на тази трикратно по-многобройна войска, **Мануил изостави града набързо и по море се върна във Византия. Но императорът, за да не ядоса отново Мурад, не призна на сина си право на убежище. Въпреки че Мануил бе поискал да се приюти и в Митилини, и там не беше приет.** Накрая, вземайки предвид всичко, се обърна към **опрощението и величието на падишаха и надеждата му не остана напразна. Султан Мурад притежаваше толкова високо морално достойнство, че изпитваше наслада от доверието към него от страна на врага. Посрещна Мануил и се задоволи с меки думи да го укори за постъпката му. Мануил призна своята грешка, помоли да му опростят престъплението и падишахът го опрости. Дори отиде по-напред като, изпращайки принца при баща му, поиска да го приеме добре.**

Ето по това време **силите на османлиите бяха толкова големи, а силата на Византия бе толкова слаба,** че без позволението на своя съюзник императорът не можеше да отвори вратите на държавния център дори за сина си. Тогава **(788/1386) е смъртта на Хайреддин паша, един от най-ценните командири на Мурад, който с последната си победа бе присъединил Солун към османската страна.** Хайреддин паша е оставил славата на способен генерал и мъдър съветник. Било сред ромейските, било сред османските историци, **най-много документи ни е оставил Халкондил.** Между документите, свързани с тази славна личност, този **историк разкрива следния разговор, протекъл между султан Мурад и Хайреддин паша.**

„Веднъж Хайреддин паша казва на султан Мурад:

- Господарю, за да може да се постигне с вашите армии желаната цел, как трябва да се ръководят военните дела?

Падишахът дава следния отговор:

- Като се възползваш от благоприятните случаи и спечелиш войската с милост и благодеяние.

- Но какво искате да кажете с това да се възползваме от удобните случаи?

- Искам да кажа, че за да постигнеш целта, трябва всяко средство да пресмяташ според различните вероятности, да можеш да ги измерваш и съпоставяш.

След това Хайреддин започва да се смее и казва:

- Природата те е създала с голямо благоразумие, виждам това. Но ако не знаеш предварително какво не трябва да се прави, и когато, съветвайки се сам със себе си не ти стига силата да отхвърлиш едно, а да приемеш друго направление, как ще пресметнеш и измериш тези средства? Когато се вземе решение за нещо, веднага трябва да се изпълни. Един умел командващ трябва да се държи много предпазливо, когато се съветва, но при изпълнението трябва да показва бързина като светкавица. И, начело на армията, да докаже, че притежава храброст, която ще бъде за пример".

Ето, в рамките на тези **разговори между везир и падишах, започна подготовката за завладяването на Византийската империя.**

Смъртта на Хайреддин паша бе настъпила, докато отиваше в Йенишехир, който се намираше в земите на Ромейската империя.

Превод: **Петко ПЕТКОВ**

Следва

НОСТАЛГИЯТА КАТО "ДУШЕСПАСЕНИЕ"...

От стр. 12

Като добър познавач и изследовател на **специалните служби Бончо Асенов издаде книгата** *"Държавна сигурност - мит и реалност"*, в която **аргументирано отхвърли разпространяваните умишлено твърдения, че секретните сътрудници (агентите) на Държавна сигурност, заедно със служителите на ДС, днес ръководят и направляват политическото, икономическото и духовното развитие на страната.** А във втората част на книгата *"Носталгията в България"* в главата *"За ДАНС и МВР"* показва, **че намаляването на ефективността на специалните служби е довело до огромни материални загуби за държавата, за обществото, за обикновените български граждани.** Сигурно не е било лесно на **проф. Бончо Асенов** да определи към коя категория да причисли **секретните сътрудници - към носталгиците или антиносталгиците.** Но по-добре да го цитирам: *"Каква носталгия ще търсим в поведението на социолога Георги Фотев, дипломатите Елена Кирчева и Илиян Василев, журналистите Иво Инджев и Георги Коритаров, оператора Христо Тотев, бившия конституционен съдия и сега депутат Георги Марков и още десетки други бивши а сътрудници на Държавна сигурност, които водят крайна дясна политика и дейност, включително и подлагат на остра критика и охулване несъществуващата вече Държавна сигурност".*

Разни хора, разни идеали. Интересът клати феса.

Има защо авторът де се пита: *"Какви съвести се бършат в пешкира, наречен Държавна сигурност. Защо довчерашни нейни сътрудници излизат сега по телевизията и радиото, пишат в пресата и говорят в Народното събрание най-фантастични неща, клевети и лъжи за нея и първи призовават да се разкрият досиетата и делата? Що за абсурд е пострадали от тоталитарния режим да мълчат, а да викат и крещят до небесата хора, към които Държавна сигурност и конкретно управление Шесто, никога не са имали отношение?"*

Може би тези примери са накарали автора да разшири темата в главата *"Ренегатството - начин за политическа кариера"*, в която не само за нагледност предлага и **списък на национално известни личности - политически хамелеони. Разказът му за политическото хамелеонство започва с личността на проф. Георги Близнашки, когото във фейса наричат** *„плужек"*. Подозирам, че с този кратък текст **проф. Бончо Асенов** прави крачка към следващата си книга - за ренегатството.

Както в началото на този отзив, така и сега **потвърждавам, че главното в това аналитично съчинение е носталгията по социализма. Авторът търси причините за носталгията и така намира себе си в ролята на летописец на годините на социалистическото развитие.** Названията на главите са красноречиви: *"За носталгията по индустрията", "За носталгията по селското стопанство", "За носталгията по здравеопазването", "За носталгията по образованието и науката", "За носталгията по спорта", "За носталгията по културата", "За носталгията по сигурността"*. Изследвайки тази тема той просто е *"принуден"* да направи с *"факти и документи"* диагноза и на *"Чудовището преход"* (както го нарича **Кеворк Кеворкян**) - **как, защо и кой е виновен да бъде унищожена българската индустрия; да бъде ликвидирано селското стопанство; здравеопазването да рухне дотам, че днес сме най-болната нация с най-голяма смъртност в Европейския съюз; образованието да се срине и България да е сочена като за страна на неграмотните и непросветените; да заличим културата; повече от половината хора да живеят на границите на бедността; пенсионерите да са с най-ниските пенсии; 2 млн. българи да напуснат страната; България от 28 място по** *"качество на живот"* **да отиде на 59-то; армията ни да се доведе до времето на Ньойския договор; МВР да не може да се справи с битовата престъпност; пипалата на корупцията да обхванат цялата държавна система; да доведем циганите до оскотяване и отчуждаване, което ги тласка в света на престъпността и маргинализирането; да посягаме към българщината; да се отказваме от родовата си памет и историята, от завещаното ни от българските възрожденци… Дори да твърдим, че не е имало робство, а присъствие и съжителство.** На разкритите свидетелства за разрухата и покварата **авторът-изследовател** противостои със **задълбочен анализ на политическото, икономическото, социалното и духовното развитие на България в годините на** социализма, тук повествованието се вплита с друга линия - **изповедта на самия Бончо Асенов.** Той се държи не като наблюдател или свидетел на събитията, а **като участник**, в тях съпреживява миналото (социализма и Прехода) - **с чистосърдечните разкази за детството и ученическите години в Перник; с щрихите за живота на гравовците - миньорите и металурзите;** с разкритата съдба на пернишкото село **Витановци** и чутото и видяното в *"мазното"* някога **ломско село Мокреш;** с описаните патила и страдалчества по здравните заведения; с изводите от натрупания опит като оперативен работник в специалните служби; с изповедта на учения, за когото науката става съдба; с откровенията за развитието на **спорта и културата,** в които ни напомня имена и събития, върху които не трябва да позволим да тегне забравата.

Във втората част на книгата

авторът предлага на тези, които имат уши за истината, и статиите си *"За Народния съд"*, и *"За лагерите"*, както и **два кратки портрета на Тодор Живков и Георги Атанасов.** В главата *"Равносметката - за действителните промени в тридесет години"*, **Бончо Асенов използва факта, че** писателят **Георги Марков е писал есе за 30-годишнината от 9 септември 1944 г.** и се пита какво ли би написал ако да бе жив днес **за 30-годишнината от 10 ноември 1989 г.?!** Бончо Асенов надниква в *"Задочните репортажи за България"* и сравнява писанията в тях за социализма със сегашната действителност, за да отсече накрая: *"И ако Георги Марков слезе сега от "горе" да види как живеем, ще му дам да прочете есето на неговия най-близък приятел Стефан Цанев: "Управляват ни аматьори. България прилича на гробище!"*, за да го видя как се връща бързо, бързо в *"по-добрия свят". И се питам, дали, ако беше жив, нямаше да последва съдбата на Солженицин, с когото някои негови апологети го сравняват, който след като поживя на Запад, се разочарова силно от западната система и я подложи на остра критика и отрицание?".*

Това връщане към Георги Марков е обяснимо. През 2018 г. Бончо Асенов издаде книгата *"Случаят Георги Марков"*, която **разобличи пороя от лъжи и фалшификации, стотиците некрофилски писания, плод на антибългарската акция с изфабрикуваното обвинение, че писателят е убит от Държавна сигурност по поръчка на Тодор Живков.** В книгата си **Бончо Асенов** доказа, че **Георги Марков е обвързан с Държавна сигурност и е писал тези репортажи с нейното съгласие, за да започне работа в** *"Свободна Европа"* **и така радиостанцията да бъде разобличена за антибългарската си дейност,** след като той се завърне в България. И Марков успява да постигне тази цел, защото **в края на 1978** г. е **трябвало вече да започне работа в Българската секция на Свободна Европа.** Твърде показателно е, че след като написва в съавторство *„Достопочтенното шимпазе"*, един изобличителен текст за английската действителност, той всъщност **предопределя и съдбата си. Вината за неговата смърт западните централи прехвърлят на България, измислийки** *"българския чадър"*, с който е бил **прострелян в центъра на Лондон.**

Показах вкратце **доказаното от Бончо Асенов** - за връзката с Държавна сигурност и по чия поръчка са написани *"Задочните репортажи"*. В книгата **Бончо Асенов** не само е проучил **47-те тома** по делото у нас, **967-те** страници на книгата *"Убийте "Скитник"* **на журналиста Христо Христов**, *"открил убиеца"* на писателя - **агентът на ДС Пикадили - Франческо Гулини (който сега живее спокойно на Запад)**, хилядите вестникарски публикации, спомените за него, документалните филми, телевизионните предавания, но едновременно с това **авторът на книгата показва и литературоведска дарба - прави обстоен и много точен литературно-критически анализ на произведенията на талантливия писател**. И разбираме, че талантът на Георги Марков не се изявява най-ярко в *"Задочните репортажи"*, макар че някои **литературни лакеи ги сравняват със** *"Записките..."* **на Захарий Стоянов** и *"Строителите..."* **на Симеон Радев.** Не това трябва да се учи в училищата, **други са истински талантливите произведения на Георги Марков.** Почитателите на литературата и филолозите знаят кои се те, както знаят, че **вкарването на** *"Задочните репортажи"* **в учебниците, е чиста проба политическа операция.** Отделям повечко внимание в този отзив на друга книга на учения, която завършва със заклинанието *"Не убивайте повече Георги Марков!"*, тъй като **с нея той сложи точка на** *"случая"*, но според мен, **книгата и досега не е получила полагащата й се оценка и признание. Не им се ще на антиносталгиците да чуят истината.**

Носталгията е не само спомен за миналото, тя и не винаги е критика на настоящето, но тя почти винаги е обърната с лице към бъдещето, дава аргументи и насоки на идващото, чаканото, защото стратегията за неговото изграждане се основава и на опита на отделния човек, на колектива, на народа. Писателят Христо Георгиев в първия отзив за това проникновено изследване на проф. Бончо Асенов, съвсем на място го е нарекъл *"Носталгията като бъдеще"*. **И сякаш прави напук на такива като писателя Георги Господинов, които получават уртикария от всяко връщане на човешката мисъл и чувственост към миналото.** На *"любимото убежище на много българи към Соца"* **Георги Господинов противопоставя** *"Времеубежище"* (роман в 371 страници) **и иска да ни убеди, че бъдещето предстои - то стои пред нас, а миналото трябва да се загърби. Няма защо да се опитваме да се връщаме в миналото, там може да е по-сигурно, макар че бродят предимно призраци.**

Миналото обаче е огледалцето, без което не можеш раздвои нито сегашното, нито сетнешното. *"Миналото никога не е мъртво, то дори не е минало."*

Казал го е Уилям Фокнър!

БЪЛГАРИЯ НАД ВСИЧКО!

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Минчо МИНЧЕВ
РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:
Проф. д. ик. н. Бончо АСЕНОВ
акад. Васил ГЮЗЕЛЕВ
Виолета СТАНИСЛАВОВА (отговорен редактор)
д-р инж. Марин БЕЛОЕВ
Проф. дфн Нако СТЕФАНОВ
акад. Николай ХАЙТОВ
ст.н.с. Румен ВОДЕНИЧАРОВ
Проф. д-р ист. н. Тодор МИШЕВ
Фотографии Борис Марков

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:
1000 София
ул. Пиротска №3
тел.: 02 985 23 07
тел./факс: 02 846-50-01
ИЗДАВА
"Втора Зора" ЕООД
Печат "Нюзпринт", София, ул. "Тинтява" 100

БАНКОВА СМЕТКА:
Уникредит Булбанк
IBAN BG43UNCR70001519963494
BIC
UNCRBGSF

Приемат се оригинали по стандарт 30 реда, 56 машинописни знака.
Ръкописи не се рецензират и не се връщат.
Броят е приключен редакционно на 4.12. в 14 часа.
Хонорари се изплащат в сряда и четвъртък от 13 до 15 часа
ISSN 1310-8492

НОСТАЛГИЯТА КАТО "ДУШЕСПАСЕНИЕ" И БЪДЕЩЕ

В новата си книга проф. Бончо Асенов поставя диагнозата на "копнежа по миналото", но и на "чудовището Преход"

Тодор КОРУЕВ

„Книгата ми излезе малко тъжна", **признава проф. Бончо Асенов.** Не може да е другояче, бихме добавили и ние, защото авторът пише **за носталгията, а тя, носталгията, е** *"чувство, свързано с копнежа по миналото и приятен спомен за неща, които са отминали"*. Понятието има гръцки произход и е съставено от две думи - nootos - *"да се върнеш у дома"* и alyos - *"болка", "тъга"*. В българските речници обаче, значението е **снижено само до** *"мъка по родината у човек, който се намира в чужбина"*. Вижте само с какви емоционално оцветени думи са свързани определенията за **носталгия - болка, тъга, мъка по родината, копнеж, приятен спомен за миналото!...**

И ако книгата *"Носталгията в България"* (изд. *"Скала принт"*) **на проф. Бончо Асенов е малко тъжна, както сам признава в** *"предисловието"* авторът, **това се дължи и на чувствените характеристики в смисъла на самото понятие.** Но и не само на това, а преди всичко на факта, че **българският народ, в своето историческо развитие, е имал много трагични поводи да тъгува по миналото.** Най-често **носталгията навестява живелите в преломни и екстремни периоди на Отечеството.** Нима не е имало носталгична болка у **много прабългари по езическата религия на техния Бог Тангра, след като налагат с меч християнската вяра. Носталгията е мъчила българите по време на Първата и Втората българска държава** и особено във вековете на **византийско и османско робство. След Освобождението е силна мъката по неосъществената Санстефанска България и несбъднатата мечта за обединение на българските землища под един държавен покрив.** С носталгична си тъга в сърцата по родните краища умират **бежанците от Източна и Западна Тракия, Мала Азия и Македония. Носталгията пък е една от причините голяма част от прокудените българи да пазят своя език, вяра и култура, за да живеят днес в големи общности в Украйна, Молдова, Банат, Пирот, Ниш.**

Бончо Асенов изтъква, че немалка част от българите след 9 септември 1944 г. са изпитвали силна носталгия към капитализма. Имало е защо да милеят по *"царското време"* т.нар. *"бивши хора"* **и техните синове, дъщери и внуци, бивши едри търговци, чифликчии, монархисти, висши служители от държавния апарат, бивши военни и полицаи, свещеносл**ужители от православното,

католическото и протестантското духовенство, дановистите, семействата и близките на осъдените от Народния съд и интернираните и въдворяваните в лагери, пък и много селяни, които просто загубиха частната си собственост при кооперирането и жалеха искрено за нея. Но естествено в книгата най-пространно и задълбочено е показана

носталгията по социализма,

която изпитва значителна част от българското население в сегашните години на *"непреходния преход"*. Разбирай, не толкова и **не само носталгия по социализма като обществена система и идеология** (и това го има!), **отколкото към 60-80-те години на XX век - времето на социалистическото развитие на страната, в което имаше хляб, работа, образование, здравеопазване, култура и сигурност, и това не може да се забрави.**

Носталгията е свързана със способността на човешкия ум **да помни и трупа** своите спомени от преживяното, от това което е видял, чул, вкусил. **Милиони по света са тези, които по различни причини (политически, икономически, социални) живеят извън своята родина, далеч от семейство, род, родно място от приятели и изпитват обяснима тъга и болка.** Толкова много книги, и най-вече мемоари, пък и филми, са проникнати от **носталгична мъка.** Та си мисля, че **носталгията по родината не започва и не свършва с песента на Емил Димитров** *"Моя страна, моя България"*. **Бончо Асенов ни напомня, че носталгията кара Любен Каравелов да напише през 1875 г. елегията** *"Хубава си, моя горо"*,

Проф. д-р Бончо АСЕНОВ

която по-късно се превръща в най-популярната песен сред българите. Носталгията пронизва и гениалните стихове на Христо Ботев.

Тя овладява мислите и чувствата,

тя е "душеспасение" за човека,

който живее в настоящето като чужденец и трудно се адаптира към нови условия за живот и резки обществени промени. Без носталгията няма как да се появят идеи, чувства и настроения на патриотизъм, на родолюбие, на национализъм в отделната личност, група или общество, твърди авторът. Тя оформя техния **светоглед и мироглед.** От миналото обаче се наследява не само добро, например **носталгията по фашизма ражда и оформя днешния неофашизъм.**

Бончо Асенов спори с тези, които определят това *"душеспасяващо лекарство"*, което дарява *"втори живот"*, **като напаст.** *"Да се гледа на носталгиците като на наивници, като на фантазьори, дори като на измамници и спекуланти, е крайно становище."* - **заявява изследователят.** В днешното време на пандемии сигурно ще се намерят наши гащници, които ще оприличат **носталгията на вирус. Да се смятат носталгиците за заложници на спомените, пленници на илюзиите, заточеници на миналото, да ги обвиняват, че им липсва желание за живот, не отговаря на историческата истина, тъй като носталгията е присъща на всички епохи, общества, цивилизации и култури.** Знайно е, че позициите на носталгиците не се нравят **най-вече на властващите,** на *"силните на деня"*, **в българския случай** - на *"пиратите на прехода"*. Неслучайно в изследването си за носталгията към социализма Бончо Асенов се спира обстойно на

носталгиците и антиносталгиците на прехода,

дори надниква и в конфликтите между тях. И очертава **различните групи от населението, които** *"страдат"* **от носталгията по социализма** - бившите номенклатурни кадри, онези **87 хиляди млади хора, които като бригадири** *"наливаха основите"*, **хилядите инженери, проектанти, строители, които изградиха 2593 заводи на тежката и леката промишленост и 216-те големи язовира и няколко хиляди микроязовири, кооператорите от ТКЗС-тата, хилядите офицери и сержанти, които служеха в армия от 150-200 хиляди наборници, служителите от системата на Държавната сигурност, хората на науката, хората на изкуството, стотиците дипломати, уволнени след промяната, външнотърговските работници, обикновените български турци и българите мохамедани, голяма част от циганското население, русофилите, хората с комунистически убеждения** и пр. Парадокс е например, че **репресираните членове на БКП**, обявени в антипартийна дейност и осъждани, **защото искали да свалят авторитарния режим на Тодор Живков, след 1989 г. се оказаха ревностни защитници на идеите на социализма.** Тези *"антипартийници"*, страдали при социализма, са разочаровани много от новите демократи и особено от **неутолимата им страст да се облагодетелстват от властта.**

"Когато хората разберат, че бъдещето не е това, за което са мечтали, тогава се появява носталгията." , **казва великият Габриел Маркес.**

Разочарованието от това, че преходът не се осъществи както искахме, че той отстъпи от българския дух и в страната нахлуха чужди на българщината морал и порядки, роди парадокс - обхваща дори политическите емигранти, участвали активно в антисоциалистическата дейност на задграничните емигрантски организации, както и други лица, репресирани от социалистическата власт.

На стр. 11

ПОТОМКА

Елисавета Багряна

Няма прародителски портрети,
ни фамилна книга в моя род
и не знам аз техните завети,
техните лица, души, живот.

Но усещам, в мене бие древна,
скитническа, непокорна кръв.
Тя от сън ме буди нощем гневно,
тя ме води към греха ни пръв.

Може би прабаба тъмноока,
в свилени шалвари и тюрбан,
е избягала в среднощ дълбока
с някой чуждестранен, светъл хан.

Конски тропот може би кънтял е
из крайдунавските равнини
и спасил е двама от кинжала
вятърът, следите изравнил.

Затова аз може би обичам
необхватните с око поля,
конски бяг под плясъка на бича,
волен глас, по вятъра разлян.

Може би съм грешна и коварна,
може би сред път ще се сломя -
аз съм само щерка твоя вярна,
моя кръвна майчице-земя.